IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW NOWELIZACJI KODEKSU PRACY ORAZ KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO (NR 7)**

z dnia 10 stycznia 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach

– podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego (nr 7)

10 stycznia 2023 r.

Podkomisja stała do spraw nowelizacji Kodeksu pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Barbary Bartuś (PiS)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– rządowe projekty ustaw o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 2651) oraz o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2800).

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Lewandowski** podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Szymon Wróbel** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Sylwester Marciniak** przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, **Magdalena Pietrzak** szef Krajowego Biura Wyborczego wraz ze współpracownikami, **Sylwester Oracz** ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka, **Adam Ostrowski** ekspert Związku Miast Polskich oraz **Michał Boruczkowski** stały doradca Komisji Nadzwyczajnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Grybska, Sylwia Łaska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Wojciech Miller, Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dzień dobry. Rozpoczynam posiedzenie podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

Witam bardzo serdecznie państwa posłów, członków podkomisji. Witam pana ministra Pawła Lewandowskiego reprezentującego KPRM, wszystkich przedstawicieli KPRM i ministerstwa. Witam panów legislatorów. Witam nasz sekretariat, panią Sylwię i panią Agnieszkę i wszystkich gości, którzy zechcą dzisiaj uczestniczyć w naszym posiedzeniu podkomisji.

Porządek dzienny państwo otrzymaliście, jest to rozpatrzenie rządowych projektów ustaw o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz o zmianie ustawy Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw. To są druki nr 2651 i 2800.

Szanowni państwo, na posiedzeniu Komisji pan przewodniczący, kierując te dwa projekty do naszej podkomisji, wskazał, że kieruje je do rozpatrzenia łącznego, czyli na dzisiejszym posiedzeniu chcemy przyjąć jedno sprawozdanie. Rozmawiając z panami z legislacji, otrzymałam informację, że najlepiej byłoby, aby tym projektem bazowym, na którym będziemy pracować i do którego będziemy włączać ten drugi projekt, był ten projekt, który jest szerszy w większym zakresie, czyli z druku 2800.

I taką propozycję składam. Czy jest jakiś sprzeciw? Jeżeli nie, to myślę, że moglibyśmy przejść do procedowania już nad poszczególnymi rozwiązaniami.

Czy ktoś chciał jeszcze jakieś ogólne informacje? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Mam takie pytanie zanim przejdziemy do procedowania. Jesteśmy niespełna rok przed wyborami. Państwo nam tutaj proponują dosyć obszerne zmiany w Kodeksie wyborczym w druku nr 2800. Druk nr 2800 zakłada utworzenie centralnego rejestru wyborców. Chciałam zapytać czy w tak krótkim czasie uda się państwu stworzyć taki rejestr, który wyeliminuje wszystkie możliwe pomyłki. W jaki sposób centralny rejestr wyborców zostanie przetestowany? I czy nie jest to trochę próba uniezależnienia od samorządów kwestii organizacji wyborów? To tak na początek.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że to pytanie nie jest do nas posłów, tylko jednak do strony rządowej. Rozumiem, że pan minister Lewandowski zechce odpowiedzieć. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Paweł Lewandowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, oczywiście, odpowiadając na pytanie pierwsze – czy jesteśmy w stanie zrobić ten rejestr szybko, sprawnie i bezbłędnie, to jestem przekonany, że oczywiście tak. Robimy mnóstwo rejestrów dużo bardziej skomplikowanych niż ten konkretny, zwłaszcza, że ten rejestr… one wszystkie są w jakimś sensie ze sobą zintegrowane i to jest stosunkowo prosta praca.

Natomiast, jeśli chodzi o zweryfikowanie, to ponieważ przygotowanie tego rejestru nie zajmie nam jakoś bardzo dużo czasu, to będziemy testować jednocześnie z gminami i z KBW, będziemy sprawdzać czy integralność danych jest zastosowana zgodnie ze standardowymi praktykami testowania wszystkich rozwiązań informatycznych, jakie są stosowane. I w mojej ocenie nie będzie żadnego problemu z zastosowaniem tego rejestru.

Natomiast ostatnie pytanie dotyczyło tego, czy nie chcemy organizacji wyborów w ten sposób gminom zabrać. Nie, tak naprawdę chcemy to ułatwić, bo trzeba pamiętać o jednej rzeczy, że wszystkie gminy, każda gmina prowadzi sama swoje gminne rejestry wyborców. One się między sobą nie widzą i jeżeli ktoś się przemeldowuje, zmienia miejsce zamieszkania, tymczasowo chciałby w innym miejscu zagłosować, to tak naprawdę jedna gmina drugiej gminie musi w sposób tradycyjny przesłać o tym informacje. Może się nie wyrobić na czas. Nie wiemy, czy rejestry będą aktualne w dniu wyborów. Natomiast centralny rejestr wyborców spowoduje, że rejestry będą aktualne na trzy dni przed wyborami, bo tak w przepisach chcemy, żeby było, żeby na trzy dni przed wyborami był jak najbardziej aktualny rejestr wyborców, tak że w momencie, kiedy gminy wydrukują sobie ten rejestr wyborców, będzie on jak najbardziej aktualny. I gminy dalej będą organizowały wybory. Jedyny obowiązek, jaki z nich zdejmiemy, to obowiązek ręcznej weryfikacji tego czy ktoś jest uprawniony do głosowania w danym miejscu, czy też nie. I zlikwidujemy też potencjalne ryzyka, że jedna osoba może być na listach wyborczych w dwóch miejscach albo w kilku miejscach, bo tak też się zdarzało i zlikwidujemy ryzyko, że nie będzie go na żadnej liście wyborczej.

Uważam więc, że jest to duże ułatwienie dla gmin, by taki centralny rejestr wyborczy prowadzić i co więcej – zdejmie z nich bardzo dużo odpowiedzialności; odpowiedzialność za przetwarzanie, za przechowywanie tych danych, za bezpieczeństwo tych danych. W zakresie cyberbezpieczeństwa to generuje ogromne koszty, a oczywiście są bogate gminy, takie jak np. Warszawa, ale jest też masa innych miejscowości, które mają dużo niższe środki i nawet wydanie kilku tysięcy złotych rocznie na zabezpieczenie takich danych jest kłopotliwe. Zdejmuje też z nich problemy dotyczące RODO, mniej obowiązków mają inspektorzy, którzy tam pracują, więc w gruncie rzeczy w tym kontekście są to same ułatwienia dla wszystkich podmiotów łącznie z obywatelami, bo przede wszystkim jest to dla nich. Dlatego, że będą mogli również składać wnioski, będą mogli mieć poczucie, że automatycznie będą dopisywani do kolejnych list wyborczych. Jak się będą przemeldowywali, jak będą zgłaszali miejsca stałego pobytu w innym miejscu, będą mogli w łatwy sposób się przemieszczać i będą mogli dodatkowo sprawdzić za pomocą strony internetowej, w którym miejscu są zarejestrowani, gdzie jest ich punkt do głosowania, więc są to dla nich ułatwienia. Jeżeli np. zalogują się i nagle zobaczą, że są nie w tym miejscu, w którym powinni, sami łatwo będą mogli również wyprostować tę sprawę, jeśliby się okazało, że jest błąd w rejestrze dotyczący ich imienia.

Jestem przekonany, że w ciągu kilku lat stosowania tego rejestru praktyka będzie tak świetnie realizowana i dojrzałość, i osób korzystających z tego systemu, i samego systemu będzie już tak wysoka, że będziemy mogli przeprowadzać w jeszcze bardziej zautomatyzowany sposób wiele procedur wyborczych bez uszczerbku i tylko z wygodą dla wszystkich obywateli i wszystkich innych podmiotów, które biorą udział w organizacji wyborów. Jest to w mojej ocenie ułatwienie i ono jest w gruncie rzeczy niekontrowersyjne, ono tworzy tylko lepsze warunki, integrację danych i lepsze warunki do realizacji tych zadań dla gmin.

I jednocześnie, co jest warte podkreślenia, centralne rejestry wyborców są w Unii Europejskiej w wielu krajach, np. w Belgii, w Holandii, we Francji, na Litwie, w Słowenii, w Estonii i jeszcze w kilku innych krajach, więc są to rozwiązania, które są stosowane i nie wzbudzają żadnych kontrowersji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Pani poseł ad vocem jeszcze rozumiem, tak?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak, bo padło tutaj kilka sformułowań, które chciałabym doszczegółowić, bo pan minister powiedział bardzo nieostro. Ja nie kwestionuję centralnego rejestru wyborców, który w ciągu kilku lat, jak pan powiedział, będzie funkcjonował bardzo dobrze, tylko kwestionuję możliwość bardzo dobrego centralnego rejestru wyborców, który ma być zrobiony w tym roku, w roku wyborczym. I to było moje pytanie. Pan powiedział, że w stosunkowo krótkim czasie zrobicie czy sporządzicie centralny rejestr wyborców i będziecie go weryfikować. Co to znaczy w stosunkowo krótkim czasie, bo to jest bardzo nieostre i dla jednego stosunkowo krótki czas to może być rok, a dla drugiego stosunkowo krótki czas to będzie trzy tygodnie. W związku z tym chciałabym o tę sprawę zapytać.

I teraz, powiedział pan, że będzie RODO, że będzie wszystko. W jaki sposób będzie zabezpieczony centralny rejestr wyborców, bo niestety zdarza się, i to jesteśmy świadkami, że informacje, które nie powinny wypływać, wypływają, czyli jaki będzie sposób zabezpieczenia wszystkich informacji będących w centralnym rejestrze wyborców?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Szanowna pani poseł, chciałabym… Już, panie ministrze, oddam głos. Tylko debatę już odbyliśmy, ogólną dyskusję nad tymi projektami ustawy.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Na Komisji tego nie było.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Było pierwsze czytanie na posiedzeniu Sejmu, bo taka jest zasada, że wszystkie kodeksy idą podczas pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu. Tutaj zostały już te projekty skierowane do nas, do podkomisji do rozpatrzenia. Myślę więc, że lepiej będzie – oczywiście, panie ministrze, jeszcze oddam teraz głos – żebyśmy rozmawialiśmy już nad konkretnymi rozwiązaniami, bo po to dzisiaj się tutaj zebraliśmy, żeby te projekty rozpatrzyć i przygotować jedno sprawozdanie podkomisji.

Bardzo proszę, panie ministrze i na tym zamykałbym ogólną dyskusję. Wolałabym jakbyśmy już dyskutowali nad rozwiązaniami, które tutaj mamy w projektach zapisane.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Nie było dyskusji na posiedzeniu Sejmu, było pierwsze czytanie, na którym mogliśmy zadać jedno pytanie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

I każdy klub miał okazję, były też wystąpienia.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Były pytania, minister odpowiadał. Dzisiaj mamy te projekty rozpatrzyć.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Dziękuję bardzo. Oczywiście, żeby wiedzieć jak szybko państwo polskie może sprawnie stworzyć system i rejestr o wiele bardziej skomplikowany niż centralny rejestr wyborców, to posłużę się przykładem czasu, który potrzebowaliśmy do stworzenia rejestru PESEL dla uchodźców z Ukrainy, 10 dni nam to zajęło i to jest sprawny system. I on jest zabezpieczony, tak jak wszystkie systemy w państwie. Wszystkie systemy państwowe są w ten sam sposób zabezpieczone i nie było do tej pory wycieku. I tak samo centralny rejestr wyborców również będzie zabezpieczony w ten sam sposób i jestem przekonany, że najlepsze, jakie w tej chwili są rozwiązania światowe, są w Polsce. Zresztą Polska jest wzorem, jeśli chodzi o cyberbezpieczeństwo, dlatego że jesteśmy ciągle poddawani różnym atakom w zakresie cyberbezpieczeństwa, więc nasze praktyki cały czas ewaluują i wszyscy inni się od nas uczą. Zresztą chciałbym tutaj podkreślić, że niedługo w jednym z hoteli w jednym z miast Polski odbędzie się szkolenie dotyczące cyberbezpieczeństwa właśnie związanego z różnymi państwowymi systemami, które będzie prowadzone właśnie w Polsce przez polskich specjalistów dla wszystkich partnerów z NATO, bo my jesteśmy liderami, jeśli chodzi o te kwestie. Oczywiście o szczegółach nie będę mówił.

Natomiast, wracając do pytania, ile czasu tak naprawdę my zakładamy, żeby zrobić ten rejestr, to zakładamy, że to będzie od 3 do 5 miesięcy, przy czym 5 miesięcy łącznie z testami, żebyśmy nie mieli żadnych wątpliwości co do tego, że system będzie działał bez zarzutu. I powiedziałem o dojrzałości urzędników i o dojrzałości systemu w ciągu kilku lat do tego by jeszcze bardziej zautomatyzować wybory, a nie, że ten system będzie dopiero za kilka lat dobrze działał. On będzie działał i spełniał swoje zadanie, które przed nim stawiamy, czyli ewidencję wszystkich uprawnionych do głosowania i możliwość łatwej i szybkiej zmiany miejsca głosowania, sprawdzania komisji, lokali wyborczych itd., te wszystkie ułatwienia w organizacji wyborów plus cyberbezpieczeństwo. W momencie, kiedy go wypuścimy z testów i powiemy, że jest certyfikowany, to w tym momencie będzie on spełniał wszystkie te rzeczy. Natomiast uważam, że za kilka lat to będzie świetny punkt do tego by zautomatyzować wiele procesów demokratycznych w Polsce i to jest dobry punkt wyjścia do tego.

Dlaczego teraz? Wiele rzeczy robimy po prostu tak jak wynika z zapotrzebowania, tak jak wynika to też z naszych możliwości jakie cyfryzacja, jak i KPRM, cyfryzacja ma. Uznaliśmy więc, że jest to najlepszy moment, żeby raz na zawsze stworzyć porządny system, który ograniczy mnóstwo patologii, bo to jest trochę wstyd, że w XXI w. dalej rejestry w niektórych gminach są prowadzone w arkuszach kalkulacyjnych albo w innych tego typu programach u pana Mietka na komputerze, a nie w centralnych rejestrach, które są zorganizowane, zabezpieczone i prowadzone przez państwo polskie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Wydaje mi się, że taki spis wyborców w XXI w. powinien być już tym spisem centralnym i wydaje się, że to tylko poprawi sytuację. I jeżeli przyjdzie ktoś kogo nie ma w spisie wyborców, nie jest przypisany do danej komisji, to tylko ułatwi odszukanie, gdzie może zagłosować. Czyli to jest kolejny element, który może zachęcić do zwiększenia frekwencji. Ale ta dyskusja już się odbyła, jeszcze powtórzę, bo pamiętam sama, jak przedstawiałam te przykłady z czasów, kiedy bywałam w komisjach, kiedy kogoś przypisano gdzie indziej i nie wiadomo było, gdzie go odszukać. I te osoby po prostu rezygnowały z udziału w głosowaniu.

Proponuję jednak, abyśmy przeszli już do rozpatrywania tych projektów i połączenia w jedno sprawozdanie. Jednocześnie informuję, że składam do sekretariatu poprawki, są to poprawki takie głównie techniczne. Już przekazuję tutaj, tak że prośba będzie o przekazanie państwu tych poprawek w czasie procedowania.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Jeszcze powtarzam, że przyjęliśmy, że druk 2800 jest tym projektem wiodącym, więc ustawa o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw. Czy ktoś jest przeciw? Nie. Uważam, że nazwę ustawy przyjęliśmy.

Przechodzimy do art. 1 zmiany 1. I tutaj mamy problem, ponieważ w art. 5 pkt 10 mamy według projektów dwa różne brzmienia pkt 10. Projekt wiodący mówi, że „nume-

rze ewidencyjnym PESEL należy przez to rozumieć numer PESEL nadawany w trybie ustawy z dnia 24 września 2010 r. w ewidencji ludności", przywołany jest Dziennik Ustaw. A tutaj mamy, że należy przez to rozumieć w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędącymi obywatelami polskimi oraz obywatelami Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość. I musimy się tutaj na coś zdecydować.

Czy mogę prosić panów z legislacji?

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Przemysław Sadłoń, Biuro Legislacyjne. Pani przewodnicząca, to jest jeden z przepisów w projekcie, który jest powiedziałbym taką styczną z projektem z druku 2651, czyli tak w uproszczeniu mówiąc, projektem, który służy wykonaniu umowy międzynarodowej. Rozwiązania dotyczące tej umowy międzynarodowej znajdują się również w projekcie z druku 2800, niemniej w niektórych miejscach nie są to rozwiązania tożsame. I teraz tak, obydwa projekty zostały opracowane przy założeniu, że ta umowa międzynarodowa po stronie brytyjskiej nie została jeszcze ratyfikowana, a więc nie weszła w życie. Natomiast w międzyczasie, to też prosimy o potwierdzenie ze strony ministerstwa, z naszych informacji wynika, że ta umowa już obowiązuje, w związku z tym część tych przepisów powinna ulec modyfikacji. Biorąc pod uwagę, że mamy do czynienia z przepisami o różnym brzmieniu i też wejście w życie tych rozwiązań będzie w czasie, niektóre z tych rozwiązań powinny wejść w życie jak najszybciej, niektóre, tj. te, które są związane z utworzeniem centralnego rejestru wyborców powinny wejść w życie w momencie, kiedy zafunkcjonuje centralny rejestr wyborców.

Po analizie projektu doszliśmy do wniosku – tu odwołuję się do tego przepisu, o który pani przewodnicząca pyta, tj. definicję numeru ewidencyjnego PESEL – że takim nazwijmy to docelowym brzmieniem tego przepisu jest to brzmienie, które jest zawarte w druku 2800. Natomiast na ten okres przejściowy, tj. okres pomiędzy wejściem w życie tej regulacji, a wejściem w życie przepisów tworzących centralny rejestr wyborców, zastosowanie powinna mieć definicja numeru ewidencyjnego PESEL zawarta w druku 2651. Wobec tego proponujemy, aby część przepisów, m.in. ten przepis, definicję numeru ewidencyjnego PESEL z druku 2651 przeformułować i nadać im charakter przepisów epizodycznych, przenieść do końcowej części projektu, część utrzymać w takim brzmieniu w jakim one występują w projekcie z druku 2800. Kierunkowo jesteśmy w stanie zaproponować to rozwiązanie, natomiast nie mamy gotowej propozycji przepisu.

I tu generalnie są dwa wyjścia. Podkomisja może upoważnić Biuro Legislacyjne do sformułowania tego przepisu, ja mogę za chwilkę podać założenia tego przepisu i on zostanie uwzględniony w sprawozdaniu podkomisji. Względnie możemy też zrobić w ten sposób, że na tym etapie, to jest na dzisiejszym posiedzeniu, podkomisja nie będzie przyjmowała przepisu dotyczącego tej kwestii i zapewne na jutrzejsze posiedzenie Komisji, gdzie będzie rozpatrywane sprawozdanie podkomisji, my przygotujemy już przepis w takim brzmieniu, który będzie się nadawał do przyjęcia przez Komisję. To pozostawiamy do państwa decyzji.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Natomiast, konkludując, w sytuacji akurat tego zbiegu proponujemy, aby tak, jak państwo rzeczywiście przyjęli jako bazową propozycję, traktować tą zawartą w druku 2800 i przenieść z odpowiednią modyfikacją propozycję zawartą w tym drugim projekcie rządowym jako przepis epizodyczny.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Dziękuję.

Zanim poproszę o stanowisko pana ministra, to jeszcze chciałam dopytać. Mówił pan, że epizodycznie traktujemy te przepisy z tego druku 2651, ale ten epizod ma polegać na czym, bo jeżeli umowa została ratyfikowana, a to było przed ratyfikacją, to jak długo miałby się ten przepis utrzymywać. Czy to jednak na stałe?

Legislator Przemysław Sadłoń:

W związku z tym, że umowa już obowiązuje, to nowelizacja Kodeksu wyborczego w zakresie przepisów, które w taki już praktyczny sposób określają w jaki sposób prawo obywateli Zjednoczonego Królestwa może być realizowane, one powinny wejść w życie w naszej ocenie jak najszybciej, to jest pewnie najlepiej z dniem następującym po dniu ogłoszenia. I to jest granica początkowa obowiązywania tych przepisów. Końcową granicą obowiązywania przepisów w tym takim przejściowym brzmieniu powinno być zafunkcjonowanie czy wejście w życie przepisów wprowadzających centralny rejestr wyborców, bo przepisy wprowadzające centralny rejestr wyborców też będą zawierały przepisy, które pozwalają na wzięcie udziału obywatelom Zjednoczonego Królestwa w niektórych wyborach, tak jak przewiduje to umowa międzynarodowa.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Te przepisy decyzją premiera będą wprowadzone, ten centralny rejestr, bo jeżeli my połączymy, to przepisy uchwalamy w tym momencie. Tylko w tym centralnym rejestrze jest, że centralny rejestr zafunkcjonuje, jak to ogłosi premier.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, zgodnie z rozwiązaniami zaproponowanymi w projekcie w tym momencie nie jest znana konkretna data wejścia w życie przepisów dotyczących utworzenia centralnego rejestru wyborców. Zgodnie z przyjętą konstrukcją w projekcie rzeczywiście komunikat prezesa Rady Ministrów ma niejako określić termin, w którym te przepisy wejdą w życie. To jest odrębne zagadnienie, do którego też się pewnie odniesiemy, jak będą te przepisy rozpatrywane. Natomiast tak, takie jest założenie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poproszę o stanowisko pana ministra.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Podzielamy stanowisko Biura Legislacyjnego w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli zaproponowałabym jednak, żebyśmy w sprawozdaniu przyjęli taki zapis, upoważniając Biuro Legislacyjne, żeby jednak nie zostawiać z naszych dwóch projektów nic do rozstrzygania przez Komisję, bo na posiedzeniu Komisji będziemy mieli co robić z tymi projektami.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Rozumiem, że jest sprzeciw. Przeciwko upoważnieniu Biura Legislacyjnego do nadania treści?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Uważam, że powinniśmy debatować i rozstrzygać już przedstawione projekty. Oczywiście absolutnie mam zaufanie do Biura Legislacyjnego, ale nie mogę dzisiaj głosować za czymś co nie wiem jak będzie wyglądało.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Jeszcze raz w tej kwestii, bo pani poseł nie zrozumiała co pan legislator mówił. Przekładając inaczej, mamy tutaj stałe rozwiązanie o numerze PESEL, ale wprowadzamy jeszcze te dotyczące numeru paszportu i innego dokumentu stwierdzającego, to dotyczące tzw. Brexitu i mamy te przepisy z tego artykułu dołożyć do tego. Czyli rozpatrujemy łącznie dwa projekty. Czy dobrze rozumiem, że pkt 10 będzie miał łączne brzmienie z tych dwóch projektów? Dobrze zrozumiałam?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Pkt 10 to jest przepis oznaczony jako pkt 10 w art. 5. Jeżeli go państwo przyjmiecie, to będzie miał to brzmienie, które jest zawarte w projekcie z druku 2800. Natomiast

to brzmienie, które jest zawarte w projekcie z druku 2651, musi być zmodyfikowane, bo zmieni się charakter tego przepisu. To znaczy co do meritum ten przepis będzie odpowiadał temu, który jest zawarty w druku 2651. Natomiast ze względu na to, że zmieni się charakter tego przepisu i on będzie przepisem epizodycznym, który będzie stosowany w określonych ramach czasowych, on musi być przeredagowany. Natomiast ten brak…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

To może ja źle zrozumiałam faktycznie, to proszę mi wytłumaczyć, po wejściu w życie tych przepisów jakie ma mieć docelowo brzmienie pkt 10.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Pkt 10 docelowo ma mieć brzmienie takie jakie jest w projekcie 2800, a w okresie przejściowym będzie miał takie brzmienie, tak upraszczając, jakie jest zawarte w projekcie brexitowym, skracając.

Natomiast, jeżeli pani przewodnicząca, wyjdziemy tu z propozycją, bo ten brak konkretnego rozwiązania jest podyktowany tym, że bezpośrednio przed posiedzeniem podkomisji zakończyliśmy spotkanie robocze, na którym m.in. te kwestie były poruszane. Jeżeli państwo dacie nam 10 minut, to my w tym czasie postaramy się zredagować ten przepis tak, aby mógł on być przedmiotem dzisiejszego rozpatrywania na posiedzeniu podkomisji, jeżeli to jest takie rozwiązanie, które w jakiś sposób wychodzi naprzeciw.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze, ale jeszcze raz proszę mi wytłumaczyć, czy my nie możemy przyjąć pkt 10 w takim brzmieniu jak w druku 2800 i wejście w życie oznaczyć łącznie z tym jak premier będzie ogłaszał ten spis.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak będzie. Natomiast cały czas powstaje problem co w tym międzyczasie, to jest między wejściem w życie tych rozwiązań dotyczących umowy międzynarodowej – które tak jak zaznaczyłem, powinny wejść w życie jak najszybciej, bo ta umowa już obowiązuje, potrzebuje tylko przepisów takich, które umożliwią zastosowanie tej umowy – a wejściem w życie rozwiązań przewidujących centralny rejestr wyborów.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Przepraszam, to jeszcze uściślę, ale ta umowa obowiązuje, natomiast wybory na podstawie tej umowy będą przeprowadzane dopiero w przyszłym roku.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Nie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Brexit nie dotyczy…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

One mogą być przeprowadzane…

Legislator Przemysław Sadłoń:

Nie, w uzupełniających wyborach samorządowych obywatele Zjednoczonego Królestwa…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Aha, tak, mogą być.

Legislator Przemysław Sadłoń:

…teoretycznie powinni jak najszybciej uzyskać prawo, jeżeli są oczywiście uprawnieni do realizowania tego prawa.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Rozumiem. Dobrze.

Pani poseł.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

W przypadku, gdy będą w gminie ogłaszane wybory w związku z jakimś wydarzeniem, np. śmiercią, to jeżeli zastosowalibyśmy tylko pkt 10, to obywatele Królestwa Wielkiej

Brytanii nie mogliby uczestniczyć w wyborach, czyli musi być zastosowany taki przejściowy epizodyczny wypadek.

I chciałam zadać jeszcze jedno pytanie. Do centralnego rejestru wyborców obywatele Królestwa Wielkiej Brytanii będą wpisywani na jakiej podstawie?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Kto zechce na to pytanie odpowiedzieć. Pan minister?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Od takiej strony technicznej to strona rządowa, natomiast oni, to ich uprawnienie będzie wynikało z przepisu i tym samym będzie obowiązek ujęcia ich w odpowiedniej części centralnego rejestru wyborców.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Właściwie to tak samo jak każdego innego obywatela Unii Europejskiej. Wielka Brytania jest oczywiście poza Unią Europejską, ale obywatele na mocy tej umowy będą w taki sam sposób traktowani przy wpisywaniu ich do rejestru wyborców.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli w centralnym spisie będą obywatele Unii i Wielkiej Brytanii?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak jest, tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czy pani poseł dalej wyraża sprzeciw, żeby zostawić sformułowanie tego przepisu?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak, bo ja lubię wiedzieć za czym głosuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. To mam taką propozycję, może nie przerwę, ale zostawimy ten punkt i wrócimy do niego na końcu, jak będzie chwila, żeby dorzucić pkt 10 do naszego sprawozdania, to prosiłabym, jakbyśmy mieli po prostu wtedy przygotowane.

I teraz mamy następny pkt b w art. 5, czyli mamy pkt b.

Bardzo proszę, jeżeli chodzi o pytanie.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak, mam pytanie, bo tutaj jest zapis taki, że adres zamieszkania należy rozumieć jako adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje, jest pod tym adresem ujęta w centralnym rejestrze wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały lub adresem stałego zamieszkania. Czyli jest to takie alternatywne albo adres stałego zamieszkania, albo adres stałego zameldowania do wyboru przez osobę. Czy jak mam to rozumieć? Bo może osoba być zameldowana w jednym miejscu, a mieszkać całkiem gdzie indziej i chciałaby głosować tam, gdzie jest zameldowana.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Jeśli ktoś jest zameldowany w jakimś miejscu, to zgodnie z miejscem zameldowania. Natomiast jeśli ktoś zamieszkuje w innym miejscu, to zgodnie z miejscem zamieszkania.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Nie ma obowiązku meldunkowego, w związku z tym on może mieć…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Jest, jeszcze jest, ja pamiętam mniej więcej prace chyba od 2006 r., kiedy już się mówiło, żeby ten obowiązek meldunkowy znieść, ale on nie został zniesiony do tej pory.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dobrze, ale jeżeli osoba jest zameldowana, a zamieszkuje gdzie indziej i się nie przemeldowuje, dlatego że z różnych przyczyn jest zameldowana, ma mieszkanie, a mieszka z mamą, czy jakkolwiek inaczej na stałe.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Przewidzieliśmy to, może złożyć wniosek o możliwość głosowania.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Ale nie musi?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Nie, nie musi.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Czyli może w miejscu zameldowania, tak?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy jest sprzeciw do przyjęcia pkt b? Nie. Przyjęliśmy.

Przechodzimy do zmiany 2 w art. 1. Tak to jest po kolei w § 1 w pkt 3 lit. a. I tutaj znowu mamy zbieg. Tak? Dobrze widzę?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Mamy zbieg, natomiast jest to zbieg przepisów, które są tożsame brzmieniowo, więc to jest tak naprawdę ten jeden z dwóch podstawowych przepisów, który przyznaje na gruncie Kodeksu wyborczego uprawnienie obywatelom Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii do brania udziału w wyborach.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw do przyjęcia? Nie widzę. Uważam, że przyjęliśmy.

Później powinniśmy przejść do pkt 3 z druku 2651? Tak to rozumiem?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, w naszej ocenie ten przepis powinien być uwzględniony w projekcie. Takiego odpowiednika nie ma w druku 2800, natomiast jest to z punktu widzenia tych właśnie zagadnień, o których teraz mówimy, to jest praw wyborczych obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii, przepis istotny, więc naszym zdaniem on powinien zostać uwzględniony w projekcie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli rozumiem, że ten pkt 3 z druku 2651 wprowadzamy tutaj jako 2a.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, na roboczo tę zmianę można oznaczyć jako 2a.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. To przyjęliśmy tę zmianę jako 2a.

Przechodzimy do zmiany 3 w art. 12. Czy możemy przyjąć cały ten § 5? Jest jakiś sprzeciw? Czyli całą zmianę 3 możemy przyjąć. Zmianę 3 ze wszystkimi tymi a, b, c, d przyjęliśmy.

Przechodzimy do zmiany 4. Czy są uwagi? Przyjęliśmy.

Zmiana 5. Czy są uwagi? Przyjęliśmy.

Zmiana 6. Nie ma uwag. Przyjęliśmy.

Centralny rejestr wyborców. Zmiana 7 dotyczy art. 18, czyli dotyczy pierwszej poprawki, którą przedstawiłam. Dobrze rozumiem? Ta pierwsza poprawka dotyczy art. 1 pkt 7, czyli to co ja nazywam zmianami, w art. 18 § 1 nadać brzmienie „centralny

rejestr wyborców obejmuje" i tutaj mamy inne brzmienie tego co obejmuje. Pani poseł ma poprawkę, czyli mówimy o § 1 art. 18 nowe brzmienie – osoby, którym przysługuje prawo wybierania, to jest tożsame, osoby, które ukończyły 17 lat czy osoby nie mające prawa wybierania z przyczyn określonych w art. 10 § 2, informacje o stałych obwodach głosowania i okręgach wyborczych. Tak naprawdę ta zmiana polega na tym, że wprowadzamy jeszcze w paragrafie jeden dodatkowy punkt. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tej poprawki? Przyjęliśmy.

Tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Do poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Do tej poprawki, tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, nasze uwagi mają dwojaki charakter. Po pierwsze, pewną wątpliwość budzi ujęcie w centralnym rejestrze wyborców osób, które ukończyły 17. rok życia, tzn. postawienie tej granicy na 17. roku życia, osoby siedemnastoletnie nie mają praw wyborczych. Ten przepis zakłada uwzględnienie ich w rejestrze, a więc także możliwość przetwarzania danych dotyczących takich osób. I to może budzić pewne wątpliwości z punktu widzenia kwestii ochrony danych i zasady proporcjonalności. W naszej ocenie ten cel tutaj nie do końca jest wyraźny. Po co zbierać dane takich osób? Ten związek z prawem wyborczym nie jest tutaj wyraźny.

Druga kwestia to konsekwencja wprowadzenia czy uzupełnienia katalogu osób, które mają być objęte centralnym rejestrem, bo jeżeli się spojrzy na kolejne przepisy, w szczególności na dodawane art. 18a i kolejne, to z nich wynika, że centralny rejestr wyborców dzieli się zasadniczo na część A i część B. Przepisy stanowią jakiego rodzaju dane są zawarte w części A, jakiego rodzaju dane są zawarte w części B i te osoby, które ukończyły 17. rok życia, kolokwialnie mówiąc, wymykają się temu podziałowi, tzn. ich dane będą zawarte w rejestrze, ale przepisy nie wskazują jakiego rodzaju to będzie baza danych z punktu widzenia organizacji rejestru. Wskazujemy, że być może konieczne jest uzupełnienie przepisów dotyczących budowy rejestru o jakieś takie szczególne rozwiązania, które wyraźnie wskażą gdzie są zawarte dane tych właśnie siedemnastolatków.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję.

Pan minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, w kontekście wyborów jest konieczność przetwarzania danych osobowych osób, które ukończyły 17. rok życia, dlatego że w wyborach może wziąć udział osoba, która najpóźniej w dniu wyborów ukończyła 18. rok życia. Żeby przykodować listy uprawnionych osób do głosowania musimy wcześniej przetwarzać dane osobowe osób, które ukończyły 17. rok życia. Moglibyśmy jakiś inny punkt w czasie wyznaczyć, ale ten jest najbardziej oczywisty. Osoby, które ukończyły 17. rok życia powinny znaleźć się w rejestrze wyborców, dlatego że wiele z tych osób najpóźniej w dniu głosowania osiągnie wiek wyborczy, dlatego powinny być uwzględnione na tych listach, które mogą być drukowane wcześniej, co jest istotne.

Proszę zwrócić uwagę, że jest tam napisane, że najpóźniej 3 dni przed wyborami jest wymóg wydrukowania takiej listy wyborczej i zmian, które tam są dokonywane w tymże rejestrze. I to powoduje, że potencjalnie osoba, która ukończyłaby 18 lat w dniu wyborów, mogłaby nie być ujęta w liście. A wpisywanie skomplikowanego równania mówiącego, że np. że osoby, które ukończyły 17. rok życia, ale minimum ileś dni przed jakimś głosowaniem powinny zostać ujęte, to dodatkowa niepotrzebna praca w systemie, a tak mamy jasny, klarowny przepis, który jasno mówi, że siedemnastolatek to jest przyszły wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania może ukończyć 18 lat i wziąć w nich udział. Dlatego musimy zabezpieczyć ich prawa. Rzeczywiście oni się wymykają z pkt a i z pkt b, natomiast z punktu widzenia budowy systemu nie jest to żaden problem. Oni po prostu nie

będą mieli przypisanego atrybutu, bo taki rejestr polega na tym, że przy danym rekordzie jest przypisany atrybut, np. a i b, czyli to jest ta część A, część B, a oni po prostu nie będą mieli w tej liście przypisanego atrybutu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Zanim oddam tam głos, pani poseł chciała zabrać. Bardzo proszę.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Tak, bo czytam tutaj uzasadnienie do tej poprawki, które brzmi – przetwarzanie w centralnym rejestrze wyborców danych osób, które ukończyły 17 rok życia, pozwoli na weryfikację danych tych osób co do adresu zameldowania i w razie błędu w tym adresie czy błędnych granic stałych obwodów głosowania nieobejmujących tego adresu, zapewniony zostanie czas na podjęcie procedur naprawczych. To może dotyczyć każdej osoby, która zostaje wpisana do rejestru, nie tylko siedemnastolatków. W przypadku błędnych danych osobowych również możliwym będzie podjęcie odpowiednio wcześniej działań zmierzających do poprawy błędów, które często związane są z koniecznością prostowania nie tylko rejestru PESEL, ale i aktów stanu cywilnego, co jest czasochłonne.

Panie ministrze, dotyczy to każdej osoby, którą państwo wprowadzają, a tylko siedemnastolatków chcą państwo rok wcześniej wprowadzać. Dla mnie jest to bardzo wątpliwe.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Momencik, panie ministrze. Dziękuję, że pani poseł przeczytała uzasadnienie. Ale to co pan minister powiedział było uzupełnieniem, że do osób, które zostałyby wprowadzone do rejestru z chwilą ukończenia, a wybory mamy jutro, nie byłoby możliwości zweryfikować tych wszystkich danych. Dlatego trzeba wcześniej zweryfikować, żeby osoby, które właśnie skończyły 18 lat w momencie, kiedy zaistnieją wybory, mogły pójść zagłosować, żeby nie wyjaśniać wtedy, dlaczego ich nie ma, bo już by się odbyły i ich nie byłoby, nie z własnej winy, bo przecież wiemy, że każdy z nas może iść sprawdzić, czy jest w spisie wyborców. Taki siedemnastolatek, 360 dni do tych 17 lat dołożyć, nie może tego zrobić przed wyborami, żeby sprawdzić. A jeżeli będzie ujęty, to może po prostu wcześniej weryfikować, tak jak każda osoba dorosła, która jest już w tym spisie ujęta od iluś lat.

Panie ministrze, bardzo dziękuję. Oddam głos, tylko zabierając głos proszę o przedstawianie się. Bardzo dziękuję.

Szef Krajowego Biura Wyborczego Magdalena Pietrzak:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Pietrzak Magdalena szef Krajowego Biura Wyborczego. Chciałabym podzielić wątpliwość pana mecenasa zgłoszoną przez Biuro Legislacyjne, dlatego że do tej pory sytuacja zawsze była taka, że siedemnastolatki nie były ujęte w rejestrze wyborców. Gminy sobie z tym radziły. Przede wszystkim należy pamiętać, że osiemnastolatek, który w dniu wyborów ukończy 18 lat ma wszelkie prawa, ma być w spisie wyborców, to jest zawarte w przepisach Kodeksu wyborczego, czyli wszystkie czynności wykonywane wobec osób, które ukończyły 18 lat w dniu głosowania. Zatem naszym zdaniem nie ma potrzeby, żeby rzeczywiście przez rok przetwarzać dane siedemnastoletnich osób wyłącznie w celu, żeby zweryfikować jego adres, bo to tylko z tego powodu. Nie chcę mówić, że siedemnastolatkowie najczęściej sami nie mieszkają, więc gdzieś tam rodzice w tym rejestrze są. Ale nie bardzo rozumiemy tutaj intencję, bo rejestr wyborców dotychczas był prowadzony, znaczy gminy miały swój program, ale zadania wykonywane były przez te same osoby, które będą teraz to wykonywały. Nie bardzo więc widzimy uzasadnienie i rzeczywiście to będzie potem niespójne z tym co pan mecenas tutaj zgłosił.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Teraz, bardzo proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Dziękuję bardzo. Pani poseł, absolutnie podzielam zdanie pani poseł, które przed chwilą pani wygłosiła, dlatego chcielibyśmy, żeby osoby, które jeszcze nie ukończyły 18. roku życia były wcześniej w rejestrze.

A jeszcze odnosząc się do wypowiedzi pani dyrektor, to chciałbym zwrócić uwagę, że my w pewnym sensie dajemy dosyć szerokie prawa wszystkim, którzy ukończyli 18. rok życia, tzn. każdy może sobie wejść, zalogować się, sprawdzić gdzie jest jego okręg wyborczy, może w tym systemie zaznaczyć, że chce gdzieś indziej, a może będzie w tym czasie na wakacjach, a może będzie chciał zmienić miejsce głosowania, cokolwiek. I teraz my każdemu obywatelowi, który ukończył 18. rok życia dajemy takie prawo, że może sobie w dowolnym momencie, wiedząc, że wybory są ogłoszone, wskazać to miejsce, a jednej grupie wyborców, czyli osobom, które w dniu wyborów będą miały prawo wyborcze, odbieramy takie prawo. Dlatego chcemy dać takie same prawa także siedemnastolatkom, ponieważ są to osoby, które będą w dniu ukończenia 18. roku życia wyborcami i istnieje duże prawdopodobieństwo, że ten dzień wypadnie w dniu wyborów lub w dniu, w którym trudno będzie dokonać tej zmiany. Odbieramy prawo możliwości dokonania zmiany miejsca głosowania lub gdyby z jakiegokolwiek innego powodu chciał sprawdzić te dane i możliwości, które daje ten system w zakresie ułatwienia sobie możliwości głosowania, np. będąc osobą niepełnosprawną po to, by jeszcze wybrać sobie lokal wyborczy z ułatwieniami dla osób niepełnosprawnych.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Pani poseł.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Panie ministrze, proszę mi powiedzieć, w jaki sposób państwo zmieniają prawa obywateli, którzy mają prawo do wyborów, tylko dlatego, że będą w centralnym rejestrze wyborczym. Każdy kto ma prawo może do wyborów sobie pójść, zobaczyć, gdzie jest w rejestrze, czy jest na liście, wszystko może zobaczyć, a każda osoba, która w dniu przeprowadzania wyborów ma 18 lat może głosować, bez względu na to czy jest w rejestrze wyborców, czy w tym rejestrze nie ma. Pan powiedział, że państwo daje w tej chwili dzięki wprowadzeniu tych nowych przepisów duże prawa wyborcom. Nic więcej niż to co mają, bo w zakresie tego, jakie prawa będzie miał wyborca kodeks się nie zmienia. Tylko, że będzie miał internetowe możliwości dojścia do pewnych rzeczy, a tak musiał w jakiś inny sposób, ale też mógł. Każdy osiemnastolatek będzie mógł głosować tam, gdzie będzie chciał, jak tego dopilnuje. W związku z tym jestem przeciwna przyjęciu tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł.

Pani minister.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Tylko krótko chciałabym panu ministrowi wyjaśnić. Rozumiem, że te wątpliwości byłyby, ale na skorzystanie z tych wszystkich uprawnień taki wyborca będzie miał czas, dlatego że on w rejestrze wyborców musi się znaleźć w dniu zarządzenia wyborów. W momencie, kiedy są zarządzone wybory, wtedy osoby prowadzące rejestr wyborców mają obowiązek wprowadzenia wszystkie osoby do tego rejestru wyborców, które w dniu głosowania… Już wiadomo wtedy, kiedy jest dzień głosowania. Zatem informacje wszelkie, które są potrzebne w trakcie trwania kalendarza wyborczego, będą dla takich osób dostępne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję.

Pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

W tej chwili to jest jak rozumiem tak, że jest to stosunkowo skomplikowana czynność techniczna. Natomiast w momencie, gdybyśmy wprowadzili siedemnastolatków do reje-

stru, to jest to żadna czynność techniczna, nie angażuje żadnego urzędnika w to działanie, dlatego że rejestry są zintegrowane i prosty algorytm przydziela w tym systemie osobę do centralnego rejestru wyborców. Jakie ona uzyskuje, w cudzysłowie oczywiście, dodatkowe uprawnienia? Takie, że może się najzwyczajniej w świecie zalogować do tego systemu, sprawdzić wszystko i tak jak wymieniłem wcześniej, nie chcę się powtarzać, wykonać pewne czynności, które mogą ułatwić oddanie głosu. Dlaczego to w mojej ocenie jest dla nas ważne, bo mam takie poczucie, że niektórzy z państwa zapominają, że siedemnastolatkowie to jest społeczeństwo cyfrowe. Wiem, że my jesteśmy przyzwyczajeni, że się szło do urzędu, że trzeba było coś tam sprawdzić, postać sobie przy okienku, wziąć jakiś numerek, gdzie dzisiejszemu siedemnastolatkowi, który wszystko może załatwić przez Internet, powiedzieć – Słuchaj, to weź ty idź sobie sprawdź, gdzieś tam, w urzędzie gminy 2,5 km czy 3 km od twojego miejsca zamieszkania, jak ty jeszcze nie masz 18 lat, więc prawa jazdy też nie masz, więc musisz poprosić mamę, żeby cię podwiozła, albo poczekać 1,5 godziny na autobus, żeby cię tam zawiózł. Z całym szacunkiem w XXI w. dajmy ludziom, którzy mogą i będą zaraz głosować, prawo do tego by mogli w cywilizowany sposób sprzed swojego komputera sobie sprawdzić te wszystkie możliwości i wykorzystać uprawnienia, które z tego tytułu wynikają. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Tak, żeby reasumować dyskusję nad tym punktem, to jeszcze chciałam uściślić, gdzie jest problem, który był przez Biuro Legislacyjne zgłaszany. Główny problem przesunąć to na 17 lat jest w RODO. Tak panów dobrze zrozumiałam? Niepotrzebne przetwarzanie danych. Natomiast zaletą jest to, że w momencie, kiedy będzie centralny rejestr wprowadzony, to on będzie zautomatyzowany. Nie będzie potrzeby z chwilą ogłoszenia wyborów sprawdzać kto na te 18 lat uzyska prawo do głosowania dzień, dwa dni przed czy w dzień samych wyborów, żeby go uzupełnić do tego centralnego spisu wyborców na te wybory. Czy wybory mamy te, które są ogłaszane, czy np. wybory samorządowe, bo tutaj też mamy tę sytuację, że w międzyczasie są jakieś wybory uzupełniające i ten osiemnastolatek też ma prawo zagłosować. Żeby nie dokładać osobom wprowadzającym, państwo chcecie po przyjęciu centralnego rejestru spisu wyborców, żeby z automatu, jeżeli wyskoczy, że ktoś skończył 17 lat, żeby wskakiwał do spisu i czekał na swoje prawa wyborcze. Tak rozumiem wątpliwości od strony przetwarzania danych, czyli tej ochrony itd. A korzyści, żeby to zautomatyzować, żeby to lepiej działało i też większe prawa były dane. Tak to rozumiem. Do mnie to przemawia. Te wątpliwości od strony przetwarzania danych uważałabym, że jeżeli takowe są, to trzeba takie wątpliwości rozwiązywać, ale korzyści są i można do tego iść. Tak rozumiem.

Panie ministrze, bo jeszcze chyba tu miałam zgłoszenie, a wcześniej jeszcze pani poseł, członek podkomisji i w ten sposób, pani poseł i pan. I panie ministrze, będziemy podsumowywać dyskusję. Dziękuję.

Pani poseł, proszę.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Panie ministrze, my wiemy doskonale jacy są obecnie siedmiolatkowie i jak…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Fajni są siedmiolatkowie.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Fajni, siedemnastolatkowie i jak są doskonale zorientowani we wszystkich systemach informatycznych i jak doskonale się tym posługują. I to do mnie przemawia. Natomiast rejestr wszystkich siedemnastolatków do mnie nie przemawia. Mówił pan, że będziecie się państwo posługiwać pomocą samorządów, którzy te rejestry mają. To co szkodzi, żeby w ten sposób działać, jak obecnie i wprowadzać te osoby jak obecnie, a nie wszystkich siedemnastolatków i uzasadniając to, że mogą być błędy. Uzasadniając, bo ja to czytam z państwa uzasadnienia. Proszę mi powiedzieć: co stoi na przeszkodzie?

Mam pytanie do przedstawicieli biura wyborczego. Czy mogą mi państwo powiedzieć czy według państwa nie może podobny system zostać, taki sam właściwie, jeżeli chodzi o wpisywanie do rejestrów wyborców, tylko za pomocą systemów informatycznych?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł.

Zanim pani minister oddam głos, jeszcze tutaj pan i w tej kolejności. Rozumiem, że później pan minister, KPRM i pani minister.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Dzień dobry. Sylwester Oracz, Odpowiedzialna Polityka. Odnosząc się do uwagi, która tutaj jest omawiana, chciałbym zauważyć, że to wprowadzenie w 17. roku życia, a nie z przewidywaniem, tak jak to jest obecnie, może budzić też problem dla osób, które wyemigrowały, a właściwie dzieci osób, które wyemigrowały w roku 2004 i później. I one będą wchodziły teraz w dorosłość i między 17. a 18. rokiem życia i nie będzie momentu, w którym te osoby będą dopisane do rejestru. Likwidując ten problem, że nie mamy tych osób wcześniej, to one w wieku powiedzmy 17 lat orientują się, że chcą dostać polski paszport, ale już rejestr został sporządzony, bo już przekroczyły 17. rok życia. Więc co w tej sytuacji się będzie działo? Jak tę kwestię ministerstwo proponuje rozwiązać? To nie jest tylko kwestia tego 17. roku życia, ale ogólnie mówiąc, kwestia osób naturalizowanych, osób, które przyjmują obywatelstwo później i nie zamieszkają jako dzieci na terenie kraju. Pragnąłbym zauważyć też osoby, które zaginęły czy są uważane za zaginione, a okazały się być żywe. Wydaje się, że art. 18, 18a i 18b nie pozwalają na to bezpośrednio, jakby expressis verbis nie wyrażają, że takie osoby byłyby, dane tych osób pojawiłyby się w rejestrze, bo nie ma wprost delegacji do tego, żeby rejestr wyborców był aktualizowany, kiedy zmienia się baza PESEL. Gdyby ten rejestr zmieniał się wtedy, kiedy dane w bazie PESEL się zmieniają, to ten kłopot można by np. rozwiązać w ten sposób.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Zanim jeszcze oddam panu ministrowi głos, to ja może uzupełnię to pytanie, bo tak z kontekstu odebrałam, że tak naprawdę ten problem, który pan porusza, jest łatwiej rozwiązać, jeżeli wcześniej już można wprowadzać niż dopiero przy 18. roku życia. Bo ta osoba, ma więcej czasu na wprowadzenie się do polskiego rejestru spisu wyborców. Ale mam pytanie, bo jeżeli będziemy robić automatycznie, czy jest tutaj przyjęte rozwiązanie, w którym można będzie dopisywać w takich sytuacjach, o których pan mówił.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Dziękuję bardzo. To zacznę od końca, czyli od pytania pani przewodniczącej. Każdy obywatel polski posiadający numer PESEL znajdujący się w bazie PESEL automatycznie jest zasysany, mówiąc kolokwialnie, do naszego centralnego rejestru wyborców, bo te bazy są zintegrowane. Jeżeli w jakikolwiek sposób cokolwiek się zmienia w rejestrze PESEL, to automatycznie ma to wpływ na informację, która znajduje się w centralnym rejestrze wyborców. Jeżeli ktoś zainteresował się tym, że chciałby wziąć udział w wyborach, niezależnie od tego w jakim wieku jest i ma obywatelstwo polskie, to ma numer PESEL. A jeżeli ma prawo do obywatelstwa polskiego, ale jeszcze ma je niepotwierdzone, to zgodnie z procedurami ogólnie obowiązującymi musi się zgłosić do konsulatu o potwierdzenie swojego obywatelstwa. W momencie potwierdzenia obywatelstwa nabywa dokument, w którym jest numer PESEL i ten numer PESEL automatycznie jest w bazie danych. Ta baza danych jest zasysana, na bieżąco aktualizowana z centralnym rejestrem wyborców i nabywa prawa wyborcze. I tutaj nie ma żadnych innych problemów. Nie musi żadnych dodatkowych czynności zrobić, jeśli nie ma numeru PESEL poza potwierdzeniem swojego obywatelstwa, a jeśli ma numer PESEL, to nic nie musi robić, bo jest w tej bazie danych. To odpowiadając na pytanie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli, jeszcze raz, bo to… Czyli jeżeli ktoś obywatelstwo otrzyma czy w wieku 17,5 roku czy 18,5 roku, to w momencie, kiedy PESEL zostanie mu nadany pojawia się w tej bazie, centralnym spisie wyborców. Jeżeli PESEL jest nadawany w wieku 16 lat, to on się nie pojawia, pojawia się dopiero z chwilą, kiedy skończy według propozycji 17 lat. Dobrze. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Jeszcze odpowiadając na pozostałe pytanie. Pani poseł pytała co stoi na przeszkodzie, żeby do tej pory robili to ci sami urzędnicy, tę czynność.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Nie, żeby było tak jak przesyłali automatycznie.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Już tłumaczę. Powiem tak, to jest angażowanie ludzi do niepotrzebnej pracy, która jest wykonywana automatycznie na podstawie istniejących rejestrów państwowych. I to jest clou całego działania jakiekolwiek systemu opartego o rejestry państwowe. Mamy bazę PESEL, wszystkie informacje o każdym obywatelu. I tworzymy tak naprawdę jakiś rodzaj podrejestru, który tylko klasyfikuje osoby uprawnione do głosowania. Dzięki temu możemy jednym guzikiem wygenerować i dodatkowo ta baza daje dodatkowe atrybuty, czyli miejsce głosowania itd. To powoduje, że jest totalnie bezobsługowe. I to jest cała idea, żeby było bezobsługowe.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

To świetnie, to po co siedemnastolatków przez cały rok, jeżeli można jednym kliknięciem.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Wątpliwości pani poseł zgłosiła, powiedziała już, że wyraża sprzeciw, zaraz poddamy pod głosowanie.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Jeszcze biuro wyborcze prosiłam o…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, ja właśnie chciałabym oddać pani minister głos. Bardzo proszę.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Tylko chciałabym uściślić to pytanie. Czy pani poseł pytała o to czy tę czynność wykonywać tak jak dotychczas, czy w ogóle prowadzić rejestr wyborców w dotychczasowy sposób i niepotrzebny centralny rejestr?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Nie, jeżeli założymy, że centralny rejestr jest potrzebny, bo idziemy do przodu, wszystko mamy i w sposób informatyczny jest ten jeden przycisk, tylko sama ta czynność, kiedy taki siedemnastolatek kończy te 18 lat i nie musi być przez cały rok weryfikowany w bazie, tylko jak gdyby po staremu weryfikowany. Może tak będzie prościej.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

To ja już wcześniej też wyraziłam taką wątpliwość. Rozumiem, że to jest zależne od programu, jakichś możliwości informatycznych. Na tym się nie znam. Natomiast, jeśli byłyby takie możliwości informatyczne, żeby te osoby tam wpadały do tego rejestru w dniu zarządzenia wyborów albo 3 miesiące, bo generalnie to są 3 miesiące przed ukończeniem 18 lat najpóźniej w dniu wyborów, bo to są osoby, które najpóźniej w dniu wyborów kończą 18 lat, mają prawo do głosowania, to byłaby czytelna sytuacja. Natomiast, jeśli chodzi o już samo funkcjonowanie tego programu, to ja nie mogę się wypowiedzieć, bo się na tym po prostu nie znam.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze, dziękuję.

Jeszcze pan minister, już oddaję głos. Tylko ja w trakcie dyskusji jeszcze bardziej nabyłam przekonanie, że z automatu to będzie dużo lepiej, dużo wcześniej, bo przecież ta osoba, jeżeli ma nadany PESEL, to jej dane i tak są w jednym miejscu cały czas przechowywane, więc tak moglibyśmy mówić przy każdej okazji, że tylko wtedy mamy te dane przetwarzać, jak one są potrzebne. A tutaj tak naprawdę przetwarzanie danych poza okresami wyborczymi będzie polegało na umieszczeniu ich i inaczej przechowywaniu tych danych. Do tych danych mogą sięgnąć osoby, które są uprawnione lub ta osoba, której to dotyczy. Wydaje mi się więc, że to nie jest problem.

Pan minister chciał zabrać głos. Bardzo proszę i będziemy już konkludować.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Właśnie chciałem dokładnie to samo powiedzieć, co pani poseł w tym momencie, że my słyszymy słowo „przetwarzanie" i nam się wydaje, że ktoś wykonuje jakieś operacje na tych danych konkretnych w tym momencie. A tak naprawdę w 99,9% przypadków jest to po prostu przechowanie tych danych z możliwością udostępnienia w momencie, kiedy taka potrzeba istnieje.

Jeszcze chciałem się odnieść do jednej rzeczy, że tutaj się pojawia pojęcie, że nie ma uzasadnienia do tego by je przetwarzać, które by RODO wymagało. Uzasadnienie jest wtedy, kiedy pojawia się przepis prawa, który takie uzasadnienie daje. I ten przepis prawa właśnie wprowadzamy tą ustawą, żeby nie było wątpliwości co do uzasadnienia możliwości przetwarzania danych i tutaj tylko chciałem to uzupełnić. A tak to oczywiście dokładnie to, co pani poseł powiedziała, chciałem powiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo.

Został zgłoszony sprzeciw wobec poprawki, więc poddam ją pod głosowanie. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 1? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. 3 osoby głosowały. Za – 2, przeciw – 1. Poprawka została przyjęta. Dziękuję bardzo.

Czy są uwagi do § 2? Nie widzę.

Czy są uwagi do § 3? Nie widzę. Przepraszam, widzę. Legislacja, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeżeli chodzi o § 3 w art. 18, to mamy wątpliwość i pewną propozycję do pkt 4 w tym przepisie. W naszej ocenie ten przepis jest sformułowany zbyt ogólnie, tzn. odwołuje się do wymogu posiadania prawa wybierania, natomiast ten wymóg, w zależności od tego czego złożone podpisy dotyczą, jest formułowany w przepisach ogólnie. I tak w przypadku referendum to nie jest właśnie wymóg prawa wybierania, a wymóg prawa udziału w referendum. Przy innych kwestiach określonych w tych przepisach, to jest referendum lokalnym i wykonywaniu inicjatywy obywatelskiej, można odwołać się rzeczywiście do prawa wybierania. Konkludując, w związku z tym, aby uniknąć pewnych wątpliwości interpretacyjnych, proponujemy, aby w pkt 4 po wyrazach „prawa wybierania" dodać wyrazy „lub prawa udziału w referendum" i jednocześnie proponujemy korektę o charakterze redakcyjnym, zamiast „przy okazji", to „w związku z weryfikacją".

Przy okazji też chcemy prosić o upoważnienie przez Komisję do dokonania takich korekt o charakterze redakcyjnym, aby nie absorbować państwa za każdym razem i nie zgłaszać tego rodzaju modyfikacji. Jeżeli państwo upoważnią biuro w zakresie tego rodzaju zmian czy modyfikacji, to my już na potrzeby przygotowywania sprawozdania podkomisji i w tym przepisie i w innych, które takich modyfikacji będą wymagać, wprowadzimy je po prostu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Jeżeli podkomisja nie ma nic przeciwko, to na te zmiany redakcyjne zawsze państwo mieliście upoważnienie i też takiego upoważnienia udzielamy.

Natomiast co do tej wątpliwości pospierałabym się troszeczkę, bo jeżeli mamy czynne i bierne prawo wyborcze – tu mówimy o czynnym, czyli prawie wybierania – czy to nie jest wystarczająco, czy jest konieczność dopisania „prawo udziału w referendum". Czy ktoś by mi mógł odpowiedzieć na to, bo wiadomym jest, że jeżeli ktoś ma czynne prawo wyborcze, to ma też prawo udziału w referendum. Prawda. Mylę się? Dobrze, to ja właśnie poproszę o wyjaśnienie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To jeszcze raz. Pkt 4 dotyczy wskazania spraw, w odniesieniu do których pomocny może być centralny rejestr wyborców. On zgodnie z pkt 4 może służyć właśnie do weryfikowania tego czy podpisy wymagane przepisami prawa zostały złożone przez uprawnione do tego osoby w skrócie mówiąc w trzech różnych sytuacjach, tzn. w przypadku wniosku o referendum ogólnokrajowe, w przypadku wniosku o referendum lokalne i w przypadku wniesienia inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. W zależności od tego z jaką insty-

tucją mamy do czynienia przepisy te wymogi różnie formułują. To znaczy, do składania podpisu pod wnioskiem o referendum ogólnokrajowe uprawnione są osoby, które mają prawo udziału w referendum. Tak stanowi przepis ustawy, nie prawo wybierania, tylko prawo udziału w referendum, więc w tym zakresie, aby zweryfikować prawidłowość złożenia tych podpisów odpowiedni organ musi badać czy dana osoba ma prawo udziału w referendum, a nie prawo wybierania.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Czyli, tak jak mówiliśmy, Komisja udzieliła upoważnienia…

Legislator Przemysław Sadłoń:

To jest zmiana o charakterze powiedziałbym takim doprecyzowującym.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

…więc w każdym takim miejscu w takim zakresie, to nie jest zmiana merytoryczna, więc poproszę o to, żeby do sprawozdania te poprawki wnieść.

Czyli mamy § 3 przyjęty.

Czy są uwagi do § 4? Nie widzę. § 4 został przyjęty.

§ 5. Czy są poprawki do § 5? Nie widzę. § 5 został przyjęty.

Czy są uwagi do § 6? Nie widzę. § 6 został przyjęty.

Czy są uwagi do § 7? Nie widzę. § 7 został przyjęty.

Czy do § 8 mamy uwagi? Został przyjęty.

Czy są uwagi do § 9? Nie widzę. Został przyjęty.

Do § 9, tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, bo jeżeli chodzi o § 9 w art. 18, to zwracamy uwagę, że w tym drugim projekcie, tj. projekcie 2651, ten paragraf jest w innym brzmieniu. I to jest taki sam przypadek, o którym mówiliśmy przy okazji definicji numeru ewidencyjnego PESEL. To znaczy to jest drugi z tych przepisów, w sumie jest ich trzy w projekcie, który będzie wymagał przeformułowania i nadania mu charakteru epizodycznego i przeniesienia do końcowej części projektu, tzn. tak, aby od momentu wejścia w życie przepisów, które będą umożliwiały obywatelom Zjednoczonego Królestwa brania udziału w wyborach do momentu…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Panie mecenasie, to może tak się umówmy, jak z poprzednim, zostawmy to na koniec, będzie też czas i wtedy wyłapiemy wszystko.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Ewentualnie, jeżeli będzie potrzebna przerwa, to zrobimy chwilę, żeby przygotować brzmienie tutaj wcześniejsze w art. 10 pkt 10 i tutaj w art. 18 § 9. To zostawiamy.

Czy są uwagi do § 10? Uważam za przyjęty.

Poprawka jest do § 11.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawka zawarta w tym zbiorze dotyczy § 10 w art. 18. Druga poprawka. Ona polega na uzupełnieniu odesłania.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Druga poprawka. Tak. Dobrze. A tutaj mamy tożsamą, powinniśmy ją już przyjąć przy okazji. Przegłosowaliśmy pojedynczo.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Ale przegłosowaliśmy bez poprawki. Przegłosowaliśmy § 10 chyba bez poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Przegłosowaliśmy. Moment, pani poseł, jak przegłosowywaliśmy z poprawką nr 1 przegłosowywaliśmy § 1, co za sobą pociągało zmiany też w § 11, bo to były łączne. Jak przej-

dziemy do § 11, to ja jeszcze raz poddam ewentualnie pod głosowanie, bo nie zrobiliśmy łącznego. Czy całą poprawkę?

Legislator Przemysław Sadłoń:
Nie, jeszcze jest poprawka dotycząca nie § 11 a § 10.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Do § 10 już wrócę. Tylko chciałam do tego, bo tu w § 11 też będzie.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Tamta jest przyjęta, tamtą poprawkę należy traktować jako dotyczącą § 1 i § 11.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Dobrze. Wracamy do § 10.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Przecież przegłosowaliśmy § 10.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
§ 10 w art. 18, to jest poprawka nr 2.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Tak, ale zrobiliśmy to bez poprawki, z tego co ja się zorientowałam, czy nie?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Jesteśmy teraz w § 10.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Czy ja się pomyliłam?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Zostawiliśmy § 9. Przeszliśmy do § 10. Ja mówiłam, że jest poprawka jeszcze ta pierwsza do § 11, ale poprawka druga…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Więc właśnie przeszliśmy do § 11, to nie powinniśmy tak robić, pani przewodnicząca albo jedziemy po kolei…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Po kolei jedziemy. Ale jesteśmy…

Poseł Marek Ast (PiS):
Nie rozpatrzyliśmy § 10.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Jesteśmy w § 10 i w tej chwili mówimy o poprawce, o § 11 mówiliśmy w kontekście całej poprawki 1. A teraz jesteśmy przy drugiej poprawce. Poprawka nr 2: zastąpić wyrazy „art. 476 § 4 i 478 § 4”. Czyli zwiększamy jeszcze do ustalenia odesłania, tak? Doprecyzowuje, że liczba mieszkańców gminy niezbędna do określenia liczby wyborców, których poparcie musi uzyskać komitet wyborczy dla danego kandydata, na wójta również, jest ustalana na podstawie danych w centralnym rejestrze wyborców. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki 2? Przyjęliśmy.

I teraz dochodzimy do § 11 w rozumieniu poprzedniego głosowania, jeżeli zeszliśmy z tym wiekiem do 17 lat. Czyli § 11 musi też tę zmianę zawierać, która była w poprawce 1. Czyli § 11 jest przyjęty z poprawką ze zmianą z poprawki 1. Tak, bardzo proszę, pan mecenas.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Tak, natomiast my jeszcze chcieliśmy zgłosić propozycję, aby § 10 i § 11 przenieść, tzn. umiejscowić bezpośrednio po § 3. Są to przepisy o podobnym charakterze, wskazują czemu służyć ma centralny rejestr wyborców. Zmiana o charakterze systematyzacyjnym.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Jeszcze raz, gdzie to jest?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wcześniej, tzn. też w art. 18 one się znajdowały, natomiast bezpośrednio po § 3. Na roboczo mogą być oznaczone zamiast § 10, § 11, to § 3a i § 3b. Oczywiście później oznaczenie paragrafów ujednolicimy w ramach artykułu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czy taką zmianę numeracji, jeżeli przyjmujemy cały art. 18, możemy w ramach tych zmian redakcyjnych, w ramach upoważnienia dla panów?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ujednolicimy to oczywiście, tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Dziękuję. Czyli według projektu mamy przyjęty do § 11.

Czy są uwagi do § 12? Nie widzę. Przyjęliśmy. Czyli cały art. 18 za wyjątkiem przepisów, które mamy przeredagować, czyli § 9 i też po zmianach redakcyjnych.

Legislator Przemysław Sadłoń:

§ 9 w tym brzmieniu, w którym był rozpatrywany, nie będzie podlegał modyfikacji. Mówiłem tylko, że w przepisach przejściowych § 9 w brzmieniu z projektu 2651, nie z projektu 2800, będzie wymagał modyfikacji. Natomiast należy założyć, że w zakresie art. 18, który państwo rozpatrywaliście, tj. zmiany 7, poprawki, które były zgłoszone zostały przyjęte i zmiana 7 została rozpatrzona. Tak to wygląda z formalnego punktu widzenia.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Z formalnego jeszcze raz. Czy możemy traktować § 9 z art. 18 tak samo jak pkt 10, czyli w art. 1 w zmianie pierwszej… Czy to jest jednak inaczej?

Legislator Przemysław Sadłoń:

§ 9 w brzmieniu z projektu 2800 nie został zmodyfikowany i to brzmienie nie wymaga modyfikacji.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli mamy go przyjąć z całym art. 18.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Na tym etapie Komisja przyjmuje jedynie zgłoszone poprawki, a artykuły zawarte w projekcie Komisja rozpatruje. Artykuły, w odniesieniu do których nie zostały zgłoszone poprawki, nie wymagają przyjmowania, tylko wystarczy, jeżeli będą rozpatrzone.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tylko, że mieliśmy tę sytuację, że był ten zbieg i było inne brzmienie z druku 2651.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli przyjmujemy brzmienie z druku 2800, tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

W całości. A czy to brzmienie, które tutaj jest zapisane pod zmianą 4 w art. 1, będzie trafiało do naszego sprawozdania, czy w żadnym zakresie?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, zaproponujemy je w końcowej części posiedzenia.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. I to będzie w przepisach przejściowych?

Legislator Przemysław Sadłoń:

To będzie przepis o charakterze epizodycznym w końcowej części projektu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Dobrze.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Czyli nie możemy głosować całego artykułu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Nie, cały art. 18 przyjmujemy, natomiast zostawiamy przepis z tamtego artykułu na koniec. Zrobimy jeszcze przerwę, żeby te epizodyczne wprowadzić.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
To proszę powiedzieć, przyjmujemy artykuł…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Art. 18 cały.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Cały, czy bez?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Tak powiedziałam, ale pan z legislacji właśnie zaoponował, że ten paragraf ma być przyjęty tak jak tu jest w druku 2800 i ten przepis, który jest zaproponowany w tym drugim druku, 2651 bodajże, że w przepisach przejściowych jako epizodyczny go wprowadzimy, czyli na końcu. Cały art. 18 przyjęliśmy.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Czyli, dobrze, czyli przyjęliśmy bez.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Cały.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
To nie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Bardzo proszę, pan mecenas.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Jedna uwaga o takim charakterze powiedziałbym organizacyjno-technicznym. Takiego formalnego przyjmowania rozpatrywanie projektu przez państwa na posiedzeniu podkomisji wymaga tylko w sytuacji, kiedy jest zgłoszona poprawka, która modyfikuje brzmienie zawarte w projekcie. W innym przypadku Komisja nie ma konieczności, a wręcz za niewskazane należy uznać przyjmowanie takie cząstkowe artykułów zawartych w projekcie, jeżeli nie są one zmodyfikowane w odniesieniu do tego, co w projekcie się znajduje. Przekładając to na rozpatrywanie art. 18, tj. zmiany 7 w art. 1, państwo rozpatrzyliście zmianę 7, a w odniesieniu do niektórych przepisów art. 18 zostały przyjęte poprawki. Tak to wygląda z formalnego punktu widzenia.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
A z formalnego punktu widzenia, jeżeli mam sprzeciw do przyjęcia jakiejś zmiany, któregoś paragrafu, czy poddaję to pod głosowanie, czy nie muszę?

Legislator Przemysław Sadłoń:
To należy ustalić na czym polega sprzeciw. Jeżeli sprzeciw polega na propozycji innego brzmienia tego przepisu, to powinien być przegłosowany jako poprawka, względnie sprzeciw może polegać na wykreśleniu tego przepisu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Dobrze. Czyli cały art. 18 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do rozpatrzenia art. 18a. Czy są uwagi do § 1? Rozpatrzony.

§ 2.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Jest poprawka.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Poprawka jest. Przepraszam. Czyli jest nie tylko uwaga, ale poprawka do art. 18a, nowe brzmienie z poprawki. Całe nowe brzmienie. Jak z punktu formalnego powinniśmy to zrobić? Czy możemy przyjąć poprawkę w całości i wtedy rozpatrujemy takie brzmienie? Jak z formalnego nasza…

Legislator Przemysław Sadłoń:

W przypadku zgłoszenia poprawki i ewentualnej dyskusji ta propozycja, która w poprawce nr 3 się znajduje, powinna zostać poddana pod głosowanie. Jeżeli nie ma sprzeciwu, to może zostać przyjęta bez głosowania, natomiast jeżeli będzie sprzeciw polegający na tym, że trzeba głosować tę propozycję, to głosowanie powinno się odbyć.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Cała poprawka jest uzupełnieniem tej poprawki nr 1, czyli 17 lat. Była taka adnotacja do tej poprawki nr 3, gdzie powinna być przy pierwszej poprawce ta adnotacja, że powinny być głosowane łącznie.

Bardzo proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Przeczytałem te poprawki i generalnie „łącznie" to jest takie zalecenie w związku z tym, że one wprowadzają podobny zakres zmian, tzn. chodziło o dopilnowanie, że zachowuje między nimi spójność. Rozumiem, że jak teraz zostanie przyjęta, to ta spójność zostanie i tak zachowana, więc nie ma problemu z tym, że ona nie została łącznie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli jest w dużej mierze konsekwencją przyjętej poprawki nr 1.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak jest. Trzeba tę dla uspójnienia także przyjąć.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Teraz też jest zgłoszona poprawka. Czy tę poprawkę powinnam poddać pod głosowanie czy najpierw przeprowadzić dyskusję, ale już nie nad brzmieniem art. 18a z druku, tylko nad poprawką, tak?

Dobrze, to art. 18a § 1 czy są uwagi?

§ 2.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Zaraz, zaraz.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wydaje nam się, że nie ma potrzeby rozpatrywania poszczególnych przepisów poprawki. Poprawkę należy traktować…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tylko całą poprawkę nr 3 poddam pod głosowanie.

Pani poseł, pytanie.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Mam pytania, bo proponowane nowe brzmienie z uzasadnienia, żeby tego wszystkiego nie czytać, ogranicza zakres przetwarzanych danych osobowych i to rozumiem, ale dla zapewnienia realizacji prawa wyborcy do informacji o miejscu głosowania dodaje się do danych adres przebywania wyborcy w dniu wyborów. Czy to jest jakieś nowe, bo ja nigdy nie… Czyli to jest nowe? Co to znaczy adres przebywania wyborcy w dniu wyborów? Jeżeli on np. pojechał na jeden dzień gdzieś i nie ma, wyjechał i chce tam oddać głos, to może?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Oczywiście.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

A jaki adres podaje?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:
Miejsca przebywania w dniu wyborów.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Ale nie przebywa nigdzie, wyjechał, wyjechał na weekend, tylko na jeden dzień wyjechał, rano wyjechał i wieczorem przyjeżdża i pojechał w góry i w międzyczasie chce oddać, też tam wskazuje lokal wyborczy, w którym chce oddać głos. Nie ma żadnego adresu. I pozbawiamy go prawa wyborczego czy nie? Ale nigdzie nie przebywa, pojechał w góry. I idzie sobie na Śnieżkę i z powrotem i potem w Karpaczu gdzieś będzie chciał oddać głos. Może oddać czy nie może?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:
Już tłumaczę.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Jeszcze momencik. Bo ja rozumiem, że pani poseł pyta, czy ja dobrze rozumiem, tak jak dzisiaj mamy zaświadczenie, że możemy do każdego lokalu z tym zaświadczeniem, bierzemy, wypisujemy się z rejestru u siebie i jedziemy z zaświadczeniem i gdzie się zatrzymamy, to zagłosujemy, dając to zaświadczenie o prawie do głosowania. I czy ten spis, ten centralny rejestr wyborców zmieni tę sytuację? Czy będzie można w ten sposób, że jak faktycznie ta osoba, która wiedziała, że wyjedzie, coś zrobiła przed tym wyjazdem, zejdzie z góry i w dowolnym lokalu będzie mogła zagłosować? Rozumiem, że tak to pytanie brzmi?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Tak mniej więcej.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Mniej więcej. Dobrze. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:
To jest takie pytanie, które będę prosił o uzupełnienie również przedstawicieli KBW. Ale w tej chwili jest tak, że jeżeli chcę oddać głos i żeby móc być przypisany do określonego okręgu wyborczego, a określony obwód wyborczy ma swoje granice – więc do tego obwodu przynależą określone miejsca w ramach granicy tegoż obwodu – w związku z tym, jeżeli chcę zagłosować w tamtym obwodzie, to muszę podać miejsce tymczasowego przebywania w tym obwodzie, żeby móc być do tego obwodu przypisany.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
W tej chwili tak nie jest. Moim zdaniem tak nie jest.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Nie jest.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Moim zdaniem państwo ograniczacie prawa, ale poprosiłabym krajowe biuro, żeby…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:
Już, bo żeby nie było, nie jest wyeliminowana droga z zaświadczeniem. Można takie zaświadczenie uzyskać, zresztą nawet będzie tam chyba zdaje się doprecyzowanie dotyczące sposobu wydania takiego zaświadczenia w tejże ustawie. Natomiast chodzi o osoby, które wiedzą, że w danym miejscu będą przebywać np. ten jeden dzień, żeby mogły się tam, np. jadę sobie w góry do schroniska…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):
Ale jak jadę do schroniska. Ale jak nie jadę, nigdzie się nie zatrzymuję?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:
I nie będę wiedział, to mogę wziąć zaświadczenie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):
Panie ministrze, taka możliwość jest dzisiaj. I faktycznie panią minister będą prosiła. Ale jest jeszcze ta możliwość z zaświadczeniem, że gdzie się zatrzymam, tam pójdę zagłosować.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, dokładnie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Pani minister chciała.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Tylko chciałam powiedzieć, że tak jest, potwierdzić. W tej chwili też tak jest, żeby dopisać się do spisu trzeba podać adres czasowego przebywania. Jak nie wiadomo, gdzie się będzie przebywać, to można otrzymać zaświadczenie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

I przy tym rejestrze wyborców będzie taka możliwość?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, chcemy uwzględnić to uprawnienie, żeby ono również było w systemie możliwe do zastosowania.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

I będzie.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

To dlaczego mamy w uzasadnieniu taki zapis?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

My jednak przepisy przyjmujemy. Jeżeli chodzi o legislację…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dostaliśmy przed chwilką, to jest bardzo ciężko przeczytać te wszystkie poprawki w ciągu 2 minut.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Legislacja ma jakieś uwagi do tej poprawki czy do naszych wątpliwości czy będzie można z tym zaświadczeniem gdziekolwiek się zatrzymać po przyjęciu nie tylko poprawek, ale ogólnie do tego?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Bo tu jest wyraźnie, że adres…

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ta poprawka dotyczy art. 18a i ten przepis akurat nie ma związku z tym zaświadczeniem. To jest przepis, który określa jakiego rodzaju dane gromadzi się w obrębie części A centralnego rejestru wyborców.

Jeżeli chodzi o uwagi z naszej strony, to chcielibyśmy tylko wskazać, że w § 2 to odesłanie do art. 18 § 1 wymaga doprecyzowania i uzupełnienia o pkt 1 i 2, aby odesłanie było do art. 18 § 1 pkt 1 lub 2.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Pkt 1 lub 2, tak? „Lub" – w ten sposób uzupełniamy?

Pan minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Chciałbym to jeszcze rozjaśnić, żeby nie było wątpliwości dla pani wiceprzewodniczącej, bo tu nie chodzi o to, żeby dać komuś nowe uprawnienie, tylko żeby stworzyć możliwość techniczną w rejestrze wykorzystania uprawnienia, które istnieje. Tak w zasadzie powinniśmy sformułować to uzasadnienie, byłoby jaśniej.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Jeszcze to co legislacja zgłosiła jako uzupełnienie tej poprawki, że powinniśmy się odnieść, dookreślić, że art. 18 § 1 pkt 1 lub 2, czyli dookreślić. Czy to jako oddzielną poprawką czy to modyfikować?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wydaje się, że ma to charakter doprecyzowujący. Chciałbym tylko się poprawić, jeżeli chodzi o spójnik, powinno być „pkt 1 i 2". Natomiast można to traktować jako poprawkę o charakterze legislacyjnym.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, właśnie, dobrze. Czyli też jako redakcyjna.

Stanowisko pana ministra do poprawki nr 3 rozumiem, że pozytywne. Poprawkę poddaję pod głosowanie, tak? Od strony legislacyjnej, czy jak? Dobrze. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 3? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. 3 posłów głosowało. Za – 2 głosy, wstrzymujący – 1. Poprawka została przyjęta. Czyli mamy art. 18a rozpatrzony.

Art. 18b. Czy są uwagi do art. 18b? Nie widzę. Art. 18b został przyjęty.

Art. 18c. Czy są uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przepraszam, my się zagapiliśmy. Jeżeli chodzi o art. 18b to mamy propozycję, ale taką powiedziałbym nie tyle ingerencji w redakcję, co przeniesienia § 4 z art. 18b. W związku z tym, że przepis dotyczy weryfikacji prawidłowości danych osobowych zawartych w centralnym rejestrze, odnosi się zarówno do danych zawartych w części A, jaki i część B, to umiejscowienie przepisu powinno być nieco inne. Proponujemy, aby oznaczyć go jako odrębny art. 18d w takim brzmieniu w jakim jest, natomiast nie jako § 4 w art. 18b, a jako art. 18d.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli po art. 18c ten przenieść.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Rozumiem, że to jest poprawka redakcyjna, do której Biuro Legislacyjne jest uprawnione. Tutaj nie trzeba nic głosować, bo to w ramach upoważnienia.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, ona ma charakter legislacyjny, natomiast zgłaszamy, bo to będzie widoczne w projekcie, że jeden przepis zmieni swoje położenie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Informacyjnie, oczywiście.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Aby państwo mieli tego świadomość.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Art. 18c nie ma uwag. Rozpatrzyliśmy. Do art. 18c, tak?

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Tak, jeśli mogę mieć jeszcze jedną uwagę. Wydaje się, że powinna być też wprost wyrażona potrzeba przeprowadzenia weryfikacji czy ktoś kto dopisuje się do części B spisu, nie znajduje się już w części A, gdyż można posiadać wielokrotne obywatelstwo. Oczywiście przepisy o obywatelstwie polskim zabraniają korzystania z przywilejów obywatelstwa innego kraju. Tutaj więc wydaje się konieczne, żeby taka weryfikacja, nawet automatyczna przez system, była przeprowadzona, zanim ktoś faktycznie znajdzie się w części B.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

W tej chwili osoba, która ma obywatelstwo polskie jest automatycznie z PESEL-u wgrywana. To znaczy, że jeżeli poda te same dane, to nie poda tych danych, bo system tego nie wpuści.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Jeśli mogę.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Właśnie o to chodzi, żeby to było napisane, że system na to pozwala, żeby to było…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

My nie ingerujemy w uprawnienia, tylko mówimy o spisie.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Tak, tutaj uprawnienia w żadnym stopniu się nie zmieniają, tylko chodzi o to…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Ja rozumiem ideę, chodzi o to, że pan wyraża wątpliwość czy taka osoba nie znajdzie się dwa razy w dwóch np. różnych spisach i nie skorzysta z dwóch przysługujących tytułów do głosowania.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

W dwóch częściach centralnego spisu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, tak jest.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Pozwolę sobie doprecyzować. Nie chodzi o to czy ona się znajdzie, czy nie, tylko chodzi o to, żeby państwo mieli podstawę do tego, żeby taką weryfikację przeprowadzić, żeby sprawdzić ten PESEL czy on się już znajduje.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Nie bardzo rozumiem, bo wydaje się, że to jest z automatu, bo my tu wkraczamy w sferę uprawnień, które są i wiadomo, że każdy ma jeden głos.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Jeśli mogę opisać sytuację jaką sobie wyobrażam, to ponieważ dowolny wójt będzie mógł dopisywać teraz do rejestru, to przypuśćmy wyborca w jednym miejscu dopisze się jako wyborca polski, a w innym miejscu będzie próbował się dopisać jako wyborca z innego kraju, jako obywatel np. Wielkiej Brytanii. I system oczywiście nie powinien pozwalać na taką sytuację. Tutaj nie ma wątpliwości. Kwestia jest bardziej powiedziałbym natury formalnej, żeby wprost wyrazić to, że system nie pozwala na taką sytuację.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czy jest taka możliwość, o której pan mówi?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Nie ma takiej możliwości. Ja rozumiem skąd się to pytanie wzięło. Dlatego, że generalnie jest tak, że każda osoba zarejestrowana w Polsce jako rezydent, która jest uprawniona do wzięcia udziału w głosowaniu, również ma nadany numer PESEL. W związku z powyższym jest w bazie PESEL i nie może się dwa razy zarejestrować, więc osoba, która jest obywatelem polskim nie będzie mogła się zarejestrować jako rezydent mając paszport z innego kraju, dlatego że już jest zarejestrowana jako obywatel polski z numerem PESEL. A żeby móc się zarejestrować jako rezydent z innego kraju musiałaby wystąpić o to i wystąpić z wnioskiem o wydanie numeru PESEL, co się nie uda, dlatego że już ten numer PESEL ma wydany jako polski obywatel.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Mam nadzieję, że to wyjaśniło wątpliwości.

Czyli rozpatrzyliśmy art. 18c.

Art. 18d pojawił się, który jest rozpatrzony z § 4.

Przechodzimy do zmiany 9. I tutaj mamy poprawkę nr 4. Jest nowe brzmienie poprawki, państwo otrzymaliście tę poprawkę. Nowe brzmienie art. 19.

Proszę o stanowisko… Tak?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Może ktoś nam wreszcie powiedziałby na czym to polega. Ja nie zdążyłam tych poprawek przeczytać, pani przewodnicząca. I samo tylko powiedzenie „poprawka nr 4", to ja mogę biegiem tylko przeczytać uzasadnienie i to bardzo szybko, bo 28 poprawek tuż przed posiedzeniem Komisji. Wnioskodawcy niech przedstawią. Bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze, pani poseł.

Pan minister chce zabrać głos. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Wiele z tych poprawek dotyczy kwestii ograniczenia niepotrzebnych danych osobowych, które nie muszą być przetwarzane. Poprawka w nowym brzmieniu zawiera m.in. postulat tego by nie potrzeba było podawania imienia ojca i daty urodzenia we wniosku składanego w sprawie do przetwarzania regulowanego w tym artykule. To jest taki archaizm, który został z dawnych czasów i po prostu z automatu został przepisany w poprzedniej wersji przepisów, ale uznaliśmy, że jest to dana niepotrzebna, bo skoro mamy numer PESEL, to nie potrzebujemy żadnych innych danych.

Druga kwestia to jest zapewnienie zmiany w celu zapewnienia dobrowolności podania danych kontaktowych w sprawie o ujęcie danego wyborcy w obwodzie głosowania. Chodzi o to, że on może podać, a nie musi podać danych kontaktowych w systemie, jeśli chce.

Trzecia część zmian w ramach tego przepisu dotyczy… To poproszę panią dyrektor o szczegółową… Tak, pani dyrektor, proszę bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Radca w Departamencie Zarządzania Systemami w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Julia Głazowska-Dmitruk:

Szanowni państwo, kolejna taka poprawka w tym artykule polega też na tym, ponieważ rejestr wyborców co do zasady ma charakter stały, to tutaj jest rezygnacja z pięciodniowego terminu składania wniosku o dopisanie się do tego rejestru. Tutaj po prostu to prawo nie powinno być jednak limitowane w żaden stały sposób. Jeżeli dana osoba zamieszkuje w danej gminie na stałe i chce jednak to miejsce sobie wybrać jako miejsce swojego stałego głosowania, ma prawo złożyć ten wniosek w każdym czasie. Właśnie z tego względu, że to nie jest jednorazowa zmiana na dane wybory i w każdym momencie to prawo dopisania się do danego obwodu związane z miejscem zamieszkania powinno być realizowane. Właśnie to też jeden z aspektów tej poprawki.

Jeszcze doszczegóławiany jest przepis dotyczący osób bezdomnych. Ta osoba nie musi podawać miejsca zamieszkania jako osoba bezdomna, może po prostu podać jakikolwiek adres, pod którym z tą osobą można się skontaktować. I po prostu ten adres przyjmiemy dla tej osoby jako adres miejsca zamieszkania. To są zazwyczaj osoby, które na stałe przebywają w danej gminie. Ich adres przebywania jest bardzo często nieustalony, bo one…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, rozumiemy co to jest bezdomność. Tak że rozumiemy.

Radca w Departamencie Zarządzania Systemami w KPRM Julia Głazowska-Dmitruk:

Tak, to też jest intencją tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję, pani dyrektor.

Czy są jeszcze jakieś uwagi, jeżeli chodzi o legislację, do poprawki nr 4? To proponuję poddać poprawkę nr 4 pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest

przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Bardzo proszę. Tożsamo, 3 posłów głosowało. 2 głosy za, 1 głos wstrzymujący się. Poprawka nr 4 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 10. Do zmiany 10 mamy też poprawkę, która nadaje nowe brzmienie art. 19a. Ta poprawka ma na celu zapewnienie dobrowolności podawania danych kontaktowych w sprawie ujęcia danego wyborcy w obwodzie głosowania, doprecyzowania w zakresie obowiązku podawania dodatkowych informacji niezbędnych do nadania PESEL, ograniczenia zakresu podawania danych we wniosku o skreślenie z centralnego rejestru wyborców, skrócenia terminu na weryfikację rozbieżności z 30 do 7 dni z uwagi na fakt, że dane wyborcy będącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej składającego wniosek o ujęciu w obwodzie głosowania, są porównane z danymi w rejestrze PESEL, zapewnienia takiego samego traktowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej przebywających w Polsce i znajdujących się w kryzysie bezdomności, jak i obywateli polskich będących w takiej sytuacji. Czy są uwagi do tej poprawki nr 5, czyli nowego brzmienia art. 19a?

O stanowisko pana ministra poproszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Popieramy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 5. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. 3 osoby głosowały. 2 głosy za, 1 wstrzymujący. Poprawka nr 5 uzyskała poparcie, została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 11. Czy są uwagi? Nie widzę. Zmiana 11 została rozpatrzona.

Przechodzimy do zmiany 12. I tutaj mamy poprawkę nr 6. W art. 21 po § 3 dodać § 3a i 3b w brzmieniu „rejestracji informacji o wygaśnięciu przyczyn pozbawienia prawa wybierania dokonuje wójt właściwy ze względu na siedzibę sądu przekazującego tę informację” i § 3b „zarejestrowanie informacji o wygaśnięciu przyczyny pozbawienia prawa wybierania powoduje usunięcie z centralnego rejestru wyborców informacji o pozbawieniu prawa wybierania”. Czy są uwagi do tej poprawki nr 6? Nie widzę.

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Czyli przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 6. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. 2 głosy za, 1 wstrzymujący. Poprawka nr 6 została przyjęta.

Przechodzimy teraz do poprawki 7. Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, wcześniej zanim przejdziecie państwo do poprawki, mamy jeszcze uwagę dotyczącą art. 21. To jest artykuł, który określa zasady rejestrowania danych w przypadku, gdy osoba jest pozbawiona prawa wybierania. Takie pozbawienie prawa wybierania może nastąpić bądź w wyniku orzeczenia sądu, bądź w wyniku orzeczenia Trybunału Stanu. I proszę zwrócić uwagę, że w § 2, to jest przepisie, który wskazuje podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie danych w przypadku właśnie pozbawienia osoby prawa wybierania, ten przepis odnosi się tylko do sytuacji, w której takie pozbawienie następuje w wyniku orzeczenia sądu i wskazuje jednocześnie, że właściwym wówczas jest wójt właściwy ze względu na siedzibę sądu. Natomiast, tak jak wspomniałem, pozbawienie prawa może jeszcze nastąpić w wyniku orzeczenia Trybunału Stanu. Przepis nie wskazuje kto wówczas jest właściwy do zarejestrowania takich danych czy wprowadzenia takich danych w centralnym rejestrze wyborców. Wydaje się, że jest to kwestia merytoryczna. Natomiast tego rodzaju dookreślenie w tym przepisie z całą pewnością powinno się pojawić.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Czy pan minister chciałby się do tego odnieść? Ja nie pamiętam przypadku, żeby Trybunał Stanu w ostatnich latach kogoś pozbawił, ale oczywiście przepis powinien być.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, ja się zgadzam tutaj z opinią Biura Legislacyjnego. Rzeczywiście, prawdopodobnie powinniśmy byli nie pominąć Trybunału Stanu, ale właśnie z uwagi na to, co pani poseł powiedziała, spadło nam to prawdopodobnie z radaru. Natomiast. mówiąc wprost, kto miałby w takiej sytuacji to robić, wójt właściwy dla miejsca zamieszkania, marszałek Sejmu, bo tutaj to jest takie pytanie. I moglibyśmy od razu sformułować tego typu poprawkę, jeżeli jest na to zdolność merytoryczna, jeżeli nie, to na kolejnych etapach moglibyśmy przygotować odpowiednie rozwiązanie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę, legislacja.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, przez pewną analogię wydaje się, że to też powinien być organ jednostki samorządu. Natomiast, tak jak wskazałem, jest to kwestia merytoryczna. Można przyjąć, że będzie to robił prezydent miasta stołecznego Warszawy przez względ na właściwość miejscową, można przyjąć, że będzie to robił burmistrz dzielnicy Śródmieście. Tu pewnie rozwiązań merytorycznych jest kilka. Wydaje się, że powinien to robić organ samorządu terytorialnego, natomiast tę właściwość w przypadku Trybunału Stanu w sposób taki wyraźny chyba trzeba tutaj określić, tj. wskazać ten organ z nazwy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Ja mam taką propozycję, bo to jest, tak jak tutaj pan powiedział, zmiana merytoryczna, ale wydaje mi się, że też wymaga to pewnego zastanowienia. Zostawmy to i bardzo proszę, aby ministerstwo jutro na posiedzenie Komisji przygotowało propozycję, którą będzie można poddać pod głosowanie. Dobrze, dziękuję.

Czyli przechodzimy w tej chwili do poprawki nr 7, która dotyczy tak samo pkt 12 i dotyczy zmiany 12 w art. 1 i dotyczy art. 22^1, żeby nadać nowe brzmienie. I tutaj zmiana jest doprecyzowująca.

Czy są uwagi ze strony legislacyjnej do poprawki?

Stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli możemy przejść do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 7? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyników. 3 głosujących. 2 – za, 1 głos wstrzymujący. Poprawka nr 7 została przyjęta.

Czyli tak naprawdę przechodzimy do art. 23 § 1.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Pani przewodnicząca, jeżeli można mieć jeszcze uwagę do art. 22 § 1.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Znaczy tutaj już została przyjęta poprawka, ale to tylko do § 1, tak że naprawdę to powinniśmy jeszcze rozpatrzyć pozostałe paragrafy. Ale słucham.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Tak, w art. 22 § 1 jest duża zmiana w podmiocie, który jest uprawniony do składania reklamacji na nieprawidłowości w rejestrze. Wcześniej to był każdy wyborca, a obecnie propozycja jest, że to jest de facto wyborca, którego dotyczy ta nieprawidłowość. Wydaje się, że takie ograniczenie jest takie daleko idące. Można sobie wyobrazić, że taka nieprawidłowość będzie dotyczyła np. krewnego i ta osoba, która zauważy tę zmianę, nie będzie miała podstawy do tego, żeby złożyć reklamację. Znowu tutaj jest taki paradygmat bym powiedział poprawności danych PESEL i to generalnie rzecz biorąc jest pewnie prawidłowe, ale tutaj może np. być błędny podany adres zameldowania albo zamieszkania

i zwłaszcza na ten dzień wyborów wydaje się, że taka osoba, np. krewna, powinna móc taką poprawkę zgłosić do właściwego wójta.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli taką reklamację.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Taką reklamację, tak. Tak to funkcjonowało do tej pory i nie wydaje się konieczna zmiana ta tak daleko idąca.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję za ten głos. Natomiast chciałam powiedzieć, że już poprawkę przyjęliśmy i to brzmienie § 1 zgodnie z poprawką już jest, zostało już przegłosowane, więc ewentualnie pan minister chciałby się jeszcze odnieść.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowny panie, trzeba pamiętać, że zasadniczo funkcjonuje ochrona danych osobowych. I nie powinno być takiej możliwości, żeby ktokolwiek, poza osobą uprawnioną, miał wgląd do danych osobowych. Żadna osoba trzecia nie powinna mieć jakiejkolwiek technicznej możliwości do tego, by przeglądać dane inne niż swoje. I to jest clou tego przepisu. Ale oczywiście, jeśli chodzi o reklamację, to jeżeli ktoś stwierdzi, że dane są nieprawidłowe, to może oczywiście upoważnić kogoś do tego, by te dane poprawić, że tak powiem, w sposób nazwijmy to wprost klasyczny, a nie za pomocą systemu informatycznego. Jeżeli ktoś nie ma zdolności do tego, by taki system informatyczny w odpowiedni sposób obsługiwać, to zawsze może, każdy może poprosić osobę, która z nim zamieszkuje, męża, żonę, osobę, do której ma zaufanie, żeby wspierała ją w trakcie wykonywania czynności na komputerze związanych z przeglądaniem własnych danych i ewentualnego składania reklamacji drogą systemu informatycznego.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo. Tak jak powiedziałam, poprawka została już przyjęta, więc przechodzimy do rozpatrzenia § 2. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

§ 3. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

§ 4. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

§ 5. Rozpatrzyliśmy.

§ 6. Rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do art. 23. To też § 1. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Do § 1 mamy wątpliwości co do zakresu danych o obywatelach Unii Europejskiej, które mogą być przekazywane właściwym organom państw członkowskich Unii. Wydaje nam się, że to nie będą wszystkie dane, które zawarte są w części B rejestru. Wobec tego należałoby ten zakres dookreślić czy zawęzić w przepisie. To też jest kwestia merytoryczna jakiego rodzaju dane. Natomiast z analizy § 7 w art. 18a wynika, że z celowościowego punktu widzenia te dane, które mogą być przekazane, to imię, nazwisko, data urodzenia, obywatelstwo i numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, a więc odpowiednio pkt 1, 2 i 4 do 6 w § 7 art. 18a. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

To słuszna uwaga Biura Legislacyjnego. Na jutro przygotujemy odpowiednią poprawkę.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Czyli tutaj będzie poprawka.

Czy są uwagi do § 2? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Do § 3? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

§ 4. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 13. Czy są uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 14. Czy są uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 15. I tutaj mamy poprawkę nr 8, która nadaje nowe brzmienie art. 26. Ta poprawka ma na celu ograniczenie zakresu danych w spisie wyborców do danych niezbędnych do przeprowadzenia głosowania. Stąd też usuwa się datę urodzenia i imię ojca z danych ze spisu. Czy są uwagi do poprawki nr 8?

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Myślę, że całą poprawkę trzeba byłoby omówić, bo to nie tylko tego dotyczy ta poprawka.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, to jest cała poprawka. Ta zmiana, to nowe brzmienie art. 26 w ogóle polega na doprecyzowaniu ostatecznego terminu wydruku spisu, procedur awaryjnych, czyli cały ten zapis tak naprawdę to jest doprecyzowanie, żeby to wszystko rozumieć. Pan minister chciałby się odnieść? Zresztą będę też prosiła o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Po pierwsze, stanowisko rządu jest pozytywne.

A po drugie, wyjaśniając ideę tego, to w pierwszej części chodzi o zachowanie spójności, bo tak jak powiedziałem, od samego początku tam, gdzie możemy, ograniczamy liczbę danych osobowych, które są konieczne do przetwarzania. W drugim zakresie chodzi o to, żeby do trzech dni przed dniem wyborów skrócić termin wydruku dla wersji drukowanej tego rejestru, która będzie wykorzystywana potem przy zbieraniu podpisów przy wydawania kart. Procedura awaryjna ma polegać m.in. na tym, że 44. dnia przed dniem wyborów cały rejestr będzie aktualizowany i kopiowany w odpowiednie miejsce, codziennie przez 44 dni aż do dnia wyborów, tak, że gdyby coś się np. wydarzyło można było z dnia poprzedniego co najmniej mieć aktualny spis. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. 3 głosujących. 2 głosy – za, jest 1 głos wstrzymujący. Poprawka uzyskała poparcie. Dziękuję.

Przechodzimy do zmiany 16. I tutaj też jest poprawka nr 9. Poprawka dotyczy art. 28 § 1, który otrzymuje nowe brzmienie. Ta poprawka ogranicza prawo do zmiany miejsca głosowania w danych wyborach do trzeciego, a nie do drugiego dnia przed dniem wyborów, do dwóch dni przed dniem wyborów.

Legislacja, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi zarówno o poprawkę, jak i brzmienie zawarte w projekcie, ale państwo rozpatrujecie poprawkę, więc do niej będziemy się odnosili, my proponujemy, aby usunąć wyraz „jednorazowej". W naszej ocenie to dookreślenie jest zbędne, dodatkowo powoduje pewną wątpliwość interpretacyjną. Wystarczające jest w naszej ocenie wskazanie, że zmiana miejsca głosowania dotyczy konkretnych wyborów, bo ta jednorazowość tak naprawdę do tego się sprowadza, a nie do jednokrotności, bo tak też może być rozumiana. Zmiana miejsca w odniesieniu do konkretnych wyborów może nastąpić kilkukrotnie. Jeżeli mamy taki stan faktyczny, w którym plany wyborcy będą się tak zmieniały, że on jednak będzie zmuszony czy wybierze kilkukrotnie to miejsce głosowania. Więc z tego względu.

Dodatkowo proponujemy, aby usunąć sformułowanie „z zastrzeżeniem § 7". Regulacja zawarta w § 7 jest samoistna i na tyle jasna, że nie ma potrzeby zastrzegania w tym przepisie. Dodatkowo to zastrzeżenie też może być opatrznie rozumiane. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę o stanowisko rządu, ale też odniesienie się. Rozumiem, że jest propozycja, aby poprawkę nr 9 zmodyfikować i zdanie drugie § 1 brzmiałoby „wniosek w sprawie zmiany miejsca głosowania" itd. i wykreślenie „z zastrzeżeniem", czyli takie dwa wykreślenia w proponowanym § 1, w poprawce nr 9 dotyczącej art. 28.

Dobrze panów z legislacji zrozumiałam? Dobrze.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Generalnie nasze stanowisko co do samej poprawki jest pozytywne.

Co do zmian zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne również.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Wydaje mi się, że to nie zmieni tego co jest w poprawce, a jednocześnie będzie ta jasność, żeby nie była ta jednorazowa jako jednokrotna, bo to znacznie ograniczałoby prawa. Dobrze. Czyli ja poddaję poprawkę nr 9 pod głosowanie z tą zmianą, że wykreślamy słowa „jednorazowej" i końcówkę „z zastrzeżeniem § 7" w § 1, § 7 takim jak jest przedstawiony w poprawce. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Dziękuję. Poprawka uzyskała poparcie.

Czy są inne uwagi do zmiany 16? Zmianę 16 rozpatrzyliśmy z przyjętą poprawką.

Zmiana 17. Też mamy poprawkę, w art. 28a dodać § 3 w brzmieniu: „W wyborach wójta, w których przeprowadza się ponownie głosowanie przepis § 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że wniosek o jednorazową zmianę miejsca głosowania składa się w okresie między trzynastym a trzecim dniem przed ponownym głosowaniem". Czy są uwagi do poprawki nr 10?

Poproszę o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tu się wydaje, że chyba konsekwentnie powinniśmy przyjąć stanowisko Biura Legislacyjnego. Biuro Legislacyjne się nie wypowiedziało, ale tu jest kwestia, żeby zlikwidować słowo „jednorazowe", więc jeżeli w poprzedniej poprawce zlikwidowaliśmy słowo „jednorazowe" tutaj też powinniśmy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, o zmianę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Patrząc na tę poprawkę, to zaczęliśmy się zastanawiać czy trzeba wyróżniać w jakikolwiek sposób osobę niepełnosprawną, ponieważ ona i tak wykonuje swoje prawa z tytułu wcześniejszego artykułu, o którym rozmawialiśmy. I to jest w zasadzie powtórzenie uprawnienia, tylko ze wskazaniem, że dodatkowo ma je osoba niepełnosprawna, która i tak ma to uprawnienie ze względu na bycie obywatelem. Szczerze powiedziawszy, wycofałbym się z tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli ja ją składałam, to ja ją wycofuję.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak jest, dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czy są jakieś inne uwagi do zmiany 17? Wycofaliśmy poprawkę, więc rozpatrujemy z druku 2800.

Bardzo proszę, legislacja.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Może w pierwszej kolejności do poprawki. Wydaje nam się, że w założeniu miał być to przepis analogiczny do § 7 w rozpatrywanym przed chwilką art. 28. Tylko tamten dotyczy wyborów prezydenckich, natomiast tutaj przepis odnosi się w sposób wyraźny czy taki szczególny do osób niepełnosprawnych, bo tylko osoby niepełnosprawne mają możliwości zmiany miejsca głosowania w odniesieniu do wyborów samorządowych ogólnie mówiąc. W przypadku drugiej tury w wyborach na wójta, przepis wyraźnie wskazuje, wprowadza termin, w jakim osoba niepełnosprawna może dokonać zmiany miejsca głosowania.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Jest szczególne rozwiązanie dla niepełnosprawnych.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To jest oczywiście rozwiązanie o charakterze merytorycznym, natomiast dostrzegamy jednak pewien cel tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Konieczność pozostawienia tej poprawki.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Czyli poprawka nr 10. To w takim razie stanowisko rządu jest pozytywne wobec tej opinii.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Z całą pewnością ta regulacja nie mieści się w przyjętym art. 28.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. A ja mam też jeszcze pytanie, bo my przeszliśmy, ja przeszłam już do zmiany 17. Patrząc wcześniej i patrząc na druk 2651, tam opuściłam zmianę 5, czyli nadanie nowego brzmienia art. 26 § 8. Czy ten art. 26 § 8 z nowym brzmieniem nie powinien być przeniesiony do tego?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, on będzie przeniesiony, natomiast nie ma jeszcze w tej chwili poprawki, więc nie wywoływaliśmy tego. Natomiast będzie to kwestia, która zostanie ujęta w przepisach epizodycznych.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli też w ten sposób, tak jak mówiliśmy, dobrze.

Czyli wracamy do poprawki, do zmiany 17 i do poprawki. Jest pozytywna rekomendacja rządu. Tylko rozumiem, że wniosek o zmianę czy jednorazową zmianę, konsekwentnie to słowo „jednorazowa"…

Legislator Przemysław Sadłoń:

O zmianę, my nie zgłaszaliśmy się, bo nie tylko w tym przepisie wyraz „jednorazowa" występuje. Natomiast przyjmujemy jako konsekwencję, że wszędzie, we wszystkich przepisach, w których to występuje, usuniemy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę o usunięcie, czyli z tej poprawki „jednorazową" usuwamy. I poprawkę nr 10, którą przywracamy i ponownie ją zgłaszam, poddaję pod głosowanie. Poprawka nr 10. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Poproszę o wyświetlenie wyników. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka nr 10 została przyjęta.

Czy są inne uwagi? Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeżeli chodzi o zmianę 17, to mamy jeszcze dwie uwagi. Pierwsza ma charakter legislacyjny, ale ją wywołam. Ona dotyczy posługiwania się sformułowaniem „wyborca z niepełnosprawnościami". Wobec tego, że kodeks definiuje wyborcę niepełnosprawnego, to proponujemy, aby tutaj nie wprowadzać nowego pojęcia i tam, gdzie projekt posługuje się pojęciem „wyborcy z niepełnosprawnościami" konsekwentnie używać pojęcia „wyborca niepełnosprawny".

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo prosiłabym właśnie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ale, tak jak wspomniałem, ta poprawka ma charakter legislacyjny i to na etapie przygotowywania sprawozdania uwzględnimy.

Druga kwestia, którą chcemy podnieść, dotyczy § 2 w art. 28a. Jest przepis, który wprowadza na zasadzie wyjątku możliwość zmiany miejsca głosowania przez wyborcę niepełnosprawnego w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w przypadku, kiedy w okręgu wyborczym tego wyborcy nie ma lokalu, który jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zgodnie ze zdaniem drugim tego przepisu w takim przypadku wyborca może się nie tyle dopisać, co wyborca może zagłosować w innym okręgu. I teraz chcielibyśmy zapytać czy w ogóle taka sytuacja jest możliwa, biorąc pod uwagę wymogi, które są przewidziane w art. 186 Kodeksu wyborczego, tj. wprowadzenie obowiązku zapewnienia lokali dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych na określonym poziomie. Czy w ogóle z praktycznego punktu widzenia faktycznie jest możliwa sytuacja, że w danym okręgu nie będzie takiego lokalu, a więc, że ten przepis będzie miał zastosowanie?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę pana ministra.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Powiem tak, w ramach prac nad tą ustawą konsultowaliśmy się z wieloma ekspertami i wydaje mi się, że tutaj pani minister będzie właściwa.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Ja może powiem – tak, takie sytuacje mogą mieć miejsce, bo co najmniej jedna druga lokali powinna być przystosowana dla osób niepełnosprawnych, ale może tak być, że dany obwód nie będzie posiadał takiego lokalu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Czy jakieś konkluzje w takim razie?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Na tym etapie nie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze, czyli rozumiem, że całą zmianę 17 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do zmiany 18 i tutaj ponownie poprawka. Mamy lit. a nadać nowe brzmienie. To jest kolejna poprawka doprecyzowująca, że na spisach wyborców sporządzanych w jednostkach, o których mowa w art. 12, adres zamieszkania zamieszcza się o ile wynika on z danych zawartych w centralnym rejestrze wyborców.

Bardzo proszę, pani minister.

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów w Krajowym Biurze Wyborczym Lech Gajzler:

Lech Gajzler, Krajowe Biuro Wyborcze. My akurat chcielibyśmy zwrócić uwagę na pkt 2 tej poprawki dotyczący § 3. Zgodnie z poprawką wykaz osób przebywających w jednostce, w której utworzono obwód odrębny, osoba kierująca tą jednostką przekazuje do urzędu gminy najpóźniej w trzecim dniu przed dniem wyborów. Obecne przepisy Kodeksu wyborczego stanowią wprawdzie, że taki wykaz przekazuje się na 5 dni przed dniem wyborów, ale rozporządzenie w sprawie sporządzania spisów wyborców przewiduje, że kierujący jednostkami przekazują jeszcze wykaz uzupełniający na 2 dni przed dniem wyborów. I tak naprawdę ten uzupełniający wykaz pozwala na w miarę precyzyjne, to podkreślam – w miarę, bo z tym jest w ogóle bardzo dużo problemów, ale na w miarę precyzyjne sporządzenie spisu wyborców w takim obwodzie głosowania. Szczególnie problemy mamy w obwodach utworzonych w szpitalach, gdzie te osoby, które przebywają w dniu głosowania, najczęściej trafiają w ostatnich dniach przed dniem wyborów, w szczególności w piątek. I przy przyjęciu poprawki w takim brzmieniu te osoby nie znajdą się w wykazie. W związku z tym one wprawdzie będą mogły zagłosować, bo obwodowa komisja wyborcza je dopisze, ale będzie to oznaczało, że znajdą się w spisie wyborców w swoim miejscu zamieszkania. Czyli, jeżeli opuszczą szpital w niedzielę, to będą mogły zagłosować w szpitalu i w swoim miejscu zamieszkania.

Natomiast ten wykaz uzupełniający, który w tej chwili jest na 2 dni przed wyborami przekazywany, też pozwala na skreślenie ze spisu w obwodzie odrębnym osoby, która opuściła placówkę przed dniem głosowania. Tych możliwości przy takim brzmieniu przepisu dla osób przybywających do szpitala w piątek czy wychodzących ze szpitala w piątek już nie będzie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo. Natomiast to czy dwa, czy trzy dni i tak nie rozwiąże problemu, który faktycznie jest i który ja znam z autopsji. Często też szpitale wypisują w soboty, w piątek popołudniu na wizycie mówiąc, że pacjent w sobotę idzie do domu i już nie może zagłosować u siebie. Szczególnie, jeżeli ten szpital jest gdzieś w odległości, to należałoby w niedzielę wrócić do tego szpitala, żeby zagłosować. I tak samo, jeżeli weźmie go pogotowie, osoba trafia w piątek wieczorem, w sobotę, to czy będzie to dwa dni czy np. przed zagłosowaniem w niedzielę się to stanie, to ta osoba jest pozbawiona możliwości zagłosowania. I tutaj jest ten problem, gdzie jest duże ograniczenie możliwości głosowania, czyli są pozbawione te osoby praw wyborczych, czynnego prawa wyborczego.

Czy realizując taki projekt jakim jest ten centralny rejestr wyborców, czy nie można by wprowadzić jakiegoś rozwiązania. To już byłoby nie technicznie rozwiązanie tylko merytoryczne, żeby w takich sytuacjach, jeżeli będzie możliwość sprawdzenia wyborcy w spisie, że będzie można do niego mieć dostęp i ustalić, że on ma konkretne miejsce zamieszkania, ale od wczoraj przebywa na oddziale i żeby taką możliwość miał w ten dzień. Nie wiem jak zrobić, ale żeby tym osobom dać prawo głosowania, bo mogę sobie wyobrazić, chociaż z tym też nie jest tak, bo jeżeli osoba przebywała przez jakiś okres w szpitalu i wyjdzie w sobotę z tego szpitala i w niedzielę stawi się w lokalu wyborczym i ona otrzymuje informacje, że nie może zagłosować, to jechać znowu czasami nawet i kilkadziesiąt kilometrów do szpitala, żeby tam zagłosować, to nie pojedzie, ale ma taką możliwość. Natomiast jeżeli osoba trafi do szpitala, to ona już nie ma możliwości, żeby wyjść z tego szpitala, pojechać, zagłosować, bo jeżeli to nie było planowe przyjęcie, tylko przyjęcie było przez SOR czy w jakiś taki sposób, to ona jest pozbawiona tego prawa, które jej przynależy, czyli tego czynnego prawa wyborczego.

Czy tutaj nie należałoby, nie wiem czy na tym etapie to jest w ogóle możliwe, ale nawet w późniejszym okresie, ale dokonać takiej zmiany, żeby te osoby takie prawa miały, żeby to były realne prawa w takich sytuacjach jak mówimy. Nie mówię o osobach zatrzymanych czy w innych miejscach, ale szczególnie wiem, że przypadek z osobami, które w szpitalach przebywają, wychodzą czy trafiają do szpitala, to są częste przypadki. Daję to pod rozwagę wszystkim państwu i nam też tutaj jako posłom, bo w moim przekonaniu jest to ograniczenie czynnego prawa wyborczego.

Bardzo proszę, pani minister.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Tylko może dopowiem, też dostrzegamy ten problem. Dlatego ten problem nie do końca jest taki rozwiązywalny, to już jak pani przewodnicząca mówiła, jest to trudne, bo osoba, która wyjdzie, jeśli nie ma wypisu, bo jak ma wypis, to ona idzie do swojej komisji, pokazuje wypis i komisja ją dopisuje do spisu. Problem jest z tym, że często wychodzą osoby wcześniej, nie mając tego wypisu szpitalnego. I w tym momencie jest problem. Te osoby, które przybędą do szpitala też jest później problem, bo nie bardzo jest jak, musielibyśmy zobowiązać lekarzy dyżurujących, żeby informowali o czymś takim.

Natomiast to, o czym mówimy, jak dotąd były przekazywane te uzupełniające wykazy według stanu na piątek, to one były po prostu realniejsze i mniejszą liczbę osób pozbawialiśmy tego prawa, bo jednak w piątki najczęściej się wychodzi ze szpitala. Jeśli przyszedł w piątek, to jeszcze zdołaliśmy go do tego spisu dopisać. I o to nam chodziło, żeby chociaż ten jeden dzień tak skrócić, żeby ten spis był bardziej realny.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Praktyka jednak jest na sobotę najczęściej, przygotowanie łóżek na poniedziałek na przyjęcie nowych pacjentów, a w piątek często jeszcze diagnostyka jest i w sobotę właśnie już wychodzi. Ale to już jest szczegół. Wracamy do tych 3 czy 2 dni na ten moment. Ale wydaje się, że jeżeli będzie centralny rejestr, że powinniśmy dać tę możliwość, żeby

wszystkie te osoby, o których mówimy, żeby była ta możliwość określenia w danym miejscu i wykreślenia w innym miejscu.

Panie ministrze, jak z tymi terminami?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Generalnie co do idei poprawkę oczywiście popieramy. Natomiast jeśli chodzi o dyskusję, która teraz miała miejsce, to oczywiście trzeba też za każdym razem brać pod uwagę bezpieczeństwo przeprowadzenia wyborów. W związku z powyższym to też musi być tak, że czas aktualizacji danych powinien być w określonym momencie. I tak jak mówiłem na początku Komisji, gdzieś w przyszłości, kiedy w ogóle systemy elektroniczne państwowe bardziej dojrzeją, to pewnie będziemy mogli w miarę na bieżąco te rzeczy robić, bo nie będziemy mieć już karty drukowanej, tylko będziemy mieć terminale, które na bieżąco będą się aktualizowały ze spisami wyborczymi. I w większości tych problemów już pewnie nie będzie i to się samo rozwiąże wraz z rozwojem technologii. Natomiast na dzisiaj, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo wyborów, my musimy pokazać jakiś deadline dla tych kart i dla możliwości przenoszenia się w czasie w tym czy innym momencie. I to jest jakiś kompromis, który musimy przyjąć.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Panie ministrze, tylko w tym momencie pytanie dotyczy § 3 – do urzędu gminy najpóźniej w trzecim dniu przed dniem wyborów. Rozumiem, że jest sugestia, że powinno to być w drugim dniu przed wyborów, że tak jest dzisiaj.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Wtedy nie zamkniemy spisów. Moja argumentacja jest taka sama dla tego paragrafu – bezpieczeństwo przeprowadzenia wyborów, 3 dni to jest taki dla nas deadline i to powinno być po prostu 3 dni.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

A teraz można zamknąć, jeżeli teraz jest 2 dni? Czyli rozumiem, że poprawka…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

To powiem coś niepopularnego, ale gminy tego nie kontrolują.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Po dyskusji poddaję… Czy jeszcze jakieś uwagi do poprawki nr 11? Czyli całą poprawkę nr 11 poddaję pod głosowanie w takim brzmieniu, jak została przedstawiona na piśmie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyników. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy są jeszcze jakieś inne uwagi do zmiany 18? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 19. Czy są jakieś uwagi do zmiany 19? Rozpatrzona.

Zmiana 20. Została rozpatrzona.

Zmiana 21. Zmianę 21 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do zmiany nr 22 i poprawki nr 12, aby w art. 1 w zmianie 22 w art. 32 § 2 nadać brzmienie „wniosek, o którym mowa w § 1 składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej opatrzonym własnoręcznym podpisem w okresie od 44. dnia przed dniem wyborów do trzeciego dnia przed dniem wyborów”. Czy są uwagi?

Pani minister, bardzo proszę.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Ja może tylko tak dla porządku, bo już pewnie uzasadnienie znam, bo będzie takie samo uzasadnienie, jak w przypadku szpitala, natomiast zgłosić tylko chciałam, bo to dotyczy pobierania zaświadczeń, że dotychczas wyborcy mogli dwa dni przed wyborami, czyli do piątku włącznie mogli otrzymywać te zaświadczenia. W tej chwili będzie to czwartek, rozumiem, że też pewnie argument będzie taki sam, że ze względów technicznych. Tak? To ja tylko tak informacyjnie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Poproszę, stanowisko rządu już znamy.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Stanowisko rządu jest oczywiście pozytywne. Do tego argumentacja, którą chcieliśmy przedstawić, została już przedstawiona.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Czyli poddaję pod głosowanie poprawkę nr 12. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Poproszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy są jeszcze jakieś inne uwagi do zmiany 22? Jeszcze mamy jedną poprawkę nr 13. Czyli tutaj mamy w art. 32 § 5 nadać brzmienie „zaświadczenie o prawie do głosowania zawiera dane wyborcy: imię bądź imiona, nazwisko, numer ewidencyjny PESEL, adres zamieszkania, wskazanie w jakich wyborach wyborca jest uprawniony do głosowania, pkt 6 – obywatelstwo, jeżeli zaświadczenie jest wydawane obywatelowi Unii Europejskiej nie będącemu obywatelem polskim uprawnionym do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego”. Czy są jakieś uwagi do tej poprawki 13?

Bardzo proszę.

Ekspert Fundacji Odpowiedzialna Polityka Sylwester Oracz:

Wydaje się, że powinny być też słowa „lub obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej”.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo proszę legislację w tym zakresie. Jeżeli zaświadczenie jest wydawane Unii Europejskiej.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Dobrze jest. Ale to jest w celu głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To nie tych wyborów dotyczy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak. Innych uwag nie ma. Poddaję poprawkę…

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Naturalnie pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy są jeszcze jakieś uwagi do zmiany 22? Rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do zmiany 23. Czy są uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 24. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 25. Mamy też poprawki do tej zmiany 25. Pierwsza zmiana dotyczy art. 34 § 2, aby nadać brzmienie: „Wniosek o ujęcie w spisie wyborców sporządzanym przez kapitana statku składa się do piątego dnia przed dniem wyborów. We wniosku zamieszcza się nazwisko i imię, bądź imiona, numer ewidencyjny PESEL oraz adres zamieszkania”. Czy są uwagi do tej poprawki?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Poprawkę nr 14 poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Poproszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka nr 14 została przyjęta. Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki nr 15. W art. 1 pkt 25 w lit. b w art. 34 w § 3a skreślić wyrazy „imię ojca, datę urodzenia”. Czy są uwagi do tej poprawki?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Poddaję pod głosowanie poprawkę nr 15. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Poproszę o wyniki. Oddano 3 głosy. Wszystkie 3 głosy za. Poprawka uzyskała poparcie, została przyjęta. Dziękuję.

Czy są inne uwagi do zmiany 25? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do zmiany 26. I tutaj przechodzimy do poprawki nr 16. Proponowana zmiana ma na celu zagwarantowanie wyborcom, obywatelom polskim mieszkającym za granicą, ułatwienie składania wniosków o ujęcie w spisie wyborców sporządzanym przez konsula poprzez umożliwienie wysłania wniosku na adres poczty elektronicznej konsula jako odwzorowanie cyfrowe wniosku opatrzonego własnoręcznym podpisem. Ogranicza się również zakres danych osobowych podawanych we wniosku do danych niezbędnych do sporządzenia spisu wyborców. Czy są uwagi do tej poprawki?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 16? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Poproszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy są inne uwagi do zmiany 26? Nie widzę. Zmianę 26 rozpatrzyliśmy.

Czy są uwagi do zmiany 27? Rozpatrzyliśmy.

Do zmiany 28 czy są uwagi? Nie widzę. Zmianę 28 rozpatrzyliśmy.

Czy są uwagi do zmiany 29? Nie widzę. Zmianę 29 rozpatrzyliśmy.

Zmiana 30 i poprawka nr 17, aby nadać nowe brzmienie w art. 53b. Nowe brzmienie otrzymują § 2 i 3. Zmiana ta polega na skorygowaniu § 3 i nadaniu nowego brzmienia § 7 w art. 53b i ma na celu zapewnienie dobrowolności podania danych kontaktowych w sprawie dotyczącej zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego. Czy są uwagi do tej poprawki?

Poproszę o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Poddaję więc poprawkę 17 pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 0 – przeciw, wstrzymujący – 1. Poprawka 17 uzyskała poparcie.

Czy są jakieś inne uwagi do zmiany 30? Zmianę 30 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do zmiany 31 i do poprawki nr 18. Art. 55 § 1 otrzymuje brzmienie „pełnomocnikiem może być osoba posiadająca prawo wybierania z zastrzeżeniem § 4”. Czy są uwagi do poprawki nr 18?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Poprawkę nr 18 poddaję pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Proszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka uzyskała poparcie.

Czy są inne uwagi do zmiany 31?

Czyli przechodzimy do zmiany 32 i na początek do poprawki 19. Poprawka w uzasadnieniu mówi, że dla celów zgłoszenia zamiaru głosowania przez pełnomocnika rezygnuje się z konieczności podawania imienia ojca i daty urodzenia. Ponadto rezygnuje

się z regulacji, która mogłaby powodować ewentualną wymagalność podawania danych kontaktowych w takim zgłoszeniu. Czy są uwagi?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 19? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Poproszę o wyniki. Wszystkie głosy oddano za (3). Poprawka uzyskała poparcie, została przyjęta.

I do tej zmiany 32 lit. b po § 2 dodaje się § 2a i 2b. Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie dobrowolności podawania danych kontaktowych we wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa. Czy są uwagi do tej poprawki? Nie widzę.

Stanowisko rządu bardzo proszę do poprawki nr 20.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 20? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy są inne uwagi do zmiany 32? Rozpatrzyliśmy zmianę 32.

Przechodzimy do zmiany 33. Czy są uwagi? Nie widzę. Zmianę 33 rozpatrzyliśmy.

Zmiana 34. Czy są uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 35. Czy są uwagi do zmiany 35? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 36. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 37. Czy są uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

I przechodzimy do zmiany 38 i do poprawki na początek 21, która ma na celu doprecyzowanie sposobu ustalania liczby wyborców z wykorzystaniem centralnego rejestru wyborców. Czy mamy jakieś uwagi do tej poprawki 21?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 21? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Poprawka 22, takie samo uzasadnienie, zmiana dotyczy nowego brzmienia pkt 2 z symbolem w i k. Czy są uwagi do tej poprawki nr 22? Nie widzę.

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Poddaję pod głosowanie poprawkę nr 22. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Proszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący. Poprawka uzyskała…

Przepraszam, do tej poprawki jeszcze, którą przegłosowaliśmy, czy do kolejnej?

Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych w Krajowym Biurze Wyborczym Krzysztof Lorentz:

Do zmiany nr 38.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

W tej chwili przyjęliśmy pierwszą poprawkę, dwie poprawki nr 21 i 22. Teraz mamy jeszcze jedną poprawkę do tej zmiany 38, poprawkę nr 23. Czy do tej poprawki czy w innym miejscu? Bardzo proszę.

Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych w KBW Krzysztof Lorentz:

Zmiana przepisu art. 199 jest związana z wprowadzeniem centralnego rejestru wyborców. Ubocznym skutkiem zmiany tego przepisu jest konieczność wpisania nowych kwot, nie tych, które były dotychczas w Kodeksie wyborczym. Tu jest kwota 97 gr. W pierwotnym tekście Kodeksu wyborczego była kwota 82 gr. Kwota ta musi być wpisana taka, jaka wynika z waloryzacji tych kwot związanej ze wzrostem wskaźnika cen towarów i usług. 97 gr to jest kwota, która wynikała z rozporządzeń ministra finansów podnoszących te wskaźniki w czasie, kiedy przygotowywany był projekt. W tej chwili minister finansów finalizuje prace nad kolejnym rozporządzeniem, które podnosi tę kwotę do złotówki i 10 gr. W przepisach powinna się znaleźć kwota zwaloryzowana możliwie według aktualnych wskaźników wynikających ze wzrostu cen towarów i usług, bo w przeciwnym przypadku mielibyśmy do czynienia z faktycznym obniżeniem tych kwot na skutek zmian.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo. Tylko poprzez poprawkę nr 21przyjęliśmy już brzmienie § 1 pkt 1, natomiast tutaj nic nie zmienialiśmy w kwotach i takiej poprawki nie ma. Dodaliśmy tylko wyrazy „w obwodzie głosowania”, czyli doprecyzowaliśmy ten punkt, w którym mowa o kwocie 97 gr. Natomiast w tym projekcie nie zmieniamy. Poprawką tylko rozszerzyliśmy i w tej chwili mamy tak przedstawione i przyjęliśmy 97 gr to na wcześniejszym etapie, bo w tej chwili jesteśmy przy poprawce 23, która już dotyczy § 2 art. 199 cały czas i zmiany 38. Jesteśmy już na dalszym etapie. Nie było poprawki, która zmieniałaby te kwoty. Poprzez poprawkę w tym momencie przyjęliśmy to rozwiązanie. To już jest wyliczenie kwot, to już nie w tym momencie i nie na posiedzeniu Komisji, bo to pociąga za sobą też skutki finansowe.

Bardzo proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Ja chcę jedną rzecz powiedzieć, żeby była jasność. My w ogóle nie dotykaliśmy w projekcie ustawy, którą przedkładaliśmy, tych kwot.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Dotykaliście państwo.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

I ten przepis, przeformułowanie, które tutaj jest, ono tylko dotyczy innych zupełnie kwestii niż…

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Nie, ta kwota jest inna, w kodeksie jest inna. To jest kwota, która jest podana na dzień przygotowywania projektu. Waloryzacje co jakiś czas następują, one się dzieją z mocy prawa i minister finansów też nie ma pola manewru. On ustala konkretną kwotę, z tym że to rozporządzenie musi wydać. My wiemy, że takie rozporządzenie nie wiem, czy jest już podpisane, czy nie, na pewno już jakiś czas temu opiniowaliśmy jako Państwowa Komisja Wyborcza…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Ja przepraszam, jeszcze się odniosę, czyli ja to rozumiem tak…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Może nie chciałabym, żeby była dyskusja, bo nie w ten sposób.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Ale tylko doprecyzuję, bo ja może źle zrozumiałem.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Panie ministrze, jeżeli mogę, bo też chciałabym się dowiedzieć skąd wzięło się te 97 gr, czyli ono było na dzień przygotowania projektu, ale jeżeli ta kwota się zmienia, to jak ona będzie się docelowo w ustawie zmieniać, bo razem z projektem, który nie zmieniał tej kwoty, w jaki sposób ta kwota się zmieni. Co prawda, jak powtarzam, myśmy już przyjęli w § 1 zmianę pierwszą z taką kwotą, chociaż poprzez poprawkę rozszerzyliśmy, tam dookreśliliśmy, natomiast kwoty my nie dotykaliśmy. Pan minister mówi, że też nie była zmieniana. Kwota się zmieniła. Jestem w tej sprawie laikiem, więc nie wiem i dlatego pytam, jeżeli ona się zmieniła jak to było, w jaki sposób się zmieniała.

Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych w KBW Krzysztof Lorentz:

Kwota, która jest zawarta w przepisie Kodeksu wyborczego jest niezmienna, bo to jest element ustawy i jest to kwota 82 gr, która w Kodeksie wyborczym figuruje od 2011 r. Ale również jest przepis, który zobowiązuje ministra finansów do wydania rozporządzenia podwyższającego tę kwotę, ilekroć wskaźnik cen towarów i usług wzrośnie o więcej niż 5%. I minister finansów podniósł tę kwotę do 97 gr, stąd w tym projekcie znalazła się kwota 97 gr. Gdyby tego nie zrobić i pozostawić kwotę 82 gr, to waloryzacja startowałaby znów w tej chwili od kwoty 82 gr, bo przepis ponownie ustaliłby tę kwotę na 82 gr. Z tego powodu w projekcie znalazła się kwota zwaloryzowana według tego, jak minister finansów ustalił tę kwotę wtedy, kiedy projekt powstawał.

Problem polega na tym, że sytuacja jest cały czas dynamiczna, inflacja jest dość wysoka i między stworzeniem projektu w ministerstwie a dzisiaj, już wiemy z projektu rozporządzenia ministra finansów, że ta kwota na dzisiaj już powinna wynosić złotówkę i 10 gr. Jeżeli pozostanie kwota 97 gr, to będzie to oznaczało, że waloryzacja znów w tej chwili, w chwili kiedy te przepisy wejdą w życie, wystartuje od 97 gr, a więc faktycznie, ponieważ ta kwota już dziś powinna wynosić 1,10 zł, będziemy mieli do czynienia z obniżeniem limitów. Projekty rozporządzeń ministra finansów, bo dotyczy to tego przepisu i trzech kolejnych przepisów podobnych dotyczących wyborów prezydenta, wyborów do Senatu i wyborów do Parlamentu Europejskiego, te projekty już są w zaawansowanym stanie, już opiniowała je PKW. W najbliższym czasie prawdopodobnie te rozporządzenia ministra finansów się ukażą. Jeśli chodzi o limit w wyborach do Sejmu w projekcie jest kwota 1,10 zł. Oznacza to, że wychodząc z założenia, że ta waloryzacja powinna być dokonywana, dziś nie powinno to być już 97 gr wedle danych sprzed kilku miesięcy, tylko 1,10 zł.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze, dziękuję, zrozumiałam. Natomiast mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy my na etapie, kiedy rozporządzenie jest dopiero na etapie projektu czy możemy w tym projekcie zmieniać, jeżeli rozporządzenie nie zostało jeszcze wydane, dopiero mamy projekt? Czy my powinniśmy zmieniać czy dopiero w normalnym trybie to powinno być zmienione, tak jak zawsze ta waloryzacja była przeprowadzana, tak jak z 82 gr na 97 gr zostało przeprowadzone?

Bardzo proszę pierwszą legislację, potem o ustosunkowanie się pana ministra. Czy to nie jest tak, jak mamy problemy z tym projektem poselskim i projektem tym o centralnym rejestrze, że one są w jakiś sposób zbieżne, dlatego łącznie były rozpatrywane.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ta zależność jest innego rodzaju. To, o czym mówi pan dyrektor rzeczywiście jakaś wątpliwość się pojawia. Rozumiem, że chodzi o uniknięcie sytuacji, w której zostanie wydane rozporządzenie, w którym ta kwota zostanie podwyższona do 1,10 zł, a w drugim, w kolejnym kroku wejdą w życie przepisy ustawy, gdzie ta kwota będzie wskazana jako 97 gr i de facto należałoby przyjąć, że na takim poziomie ten limit zostanie ustalony. To jest bardziej powiedziałbym kwestia merytoryczna niż kwestia o charakterze prawno-legislacyjnym, tzn. relacja przepis ustawy – rozporządzenie. To już państwo musicie podjąć decyzję. Wydaje się, że nie ma przeszkód, żeby na tym etapie takiej zmiany dokonać. Tylko jest pytanie czy jest pewność czy to rzeczywiście będzie 1,10 zł w tej chwili.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Ja tylko może wyjaśnię.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, proszę, pani minister.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Doprecyzuję tylko. Dotychczas nie był zmieniany ten przepis i dlatego mamy te 80 ileś groszy. I jest kolejny artykuł w Kodeksie wyborczym, który upoważnia ministra do spraw finansów do podwyższenia kwoty w przypadku wzrostu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ponad 5% w stopniu odpowiadającym wzrostowi tych cen. Minister finansów to robił. Jak teraz zmieniamy ten przepis, a musimy go zmienić z innych powodów, to jest tak jakby ustawodawca ustalał tę kwotę na przyszłość. Teraz minister finansów będzie musiał wykonać swój obowiązek i podnieść o te 5% od tej kwoty, którą wpiszemy, mimo że w tej chwili jest 1,10 zł. Jak wpiszemy tu 97 gr, to on dopiero wtedy, kiedy o 5% od tych 97 gr wzrośnie, będzie mógł dopiero podnieść, więc jakby obniży. Ustawodawca i do 60 gr może obniżyć. Tylko chyba nie to jest naszym celem. Chcielibyśmy, żeby to było tak, jak jest.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję, pani minister.

Proszę, legislacja.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak na gorąco się zastanawiamy, że być może jakimś sposobem na wybrnięcie z tej, pułapka to może jest złe określenie, ale z tej sytuacji, będzie przyjęcie innej techniki legislacyjnej i nienadawanie brzmienia całej tej jednostce, a jedynie ograniczenie się do tego fragmentu, który w istocie się zmienia, to jest zastąpieniu wyrazów „rejestrze wyborców" na „centralnym rejestrze wyborców". Krótko mówiąc, docięcie tej zmiany tak, aby tej kwoty w przepisie nie określać na nowo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. To ja mam taką prośbę, bo my przyjęliśmy do sprawozdaniu w tej chwili brzmienie tego ust. 1 w § 1, bo to przegłosowaliśmy. Prosiłabym ministerstwo, aby na jutrzejszą Komisję przygotowało ewentualnie kolejną poprawkę, która zrobiłaby tak, jak pan mówi, jeżeli byłoby rozwiązanie, albo poszukało innego rozwiązania, które byłoby właściwe, bo jeżeli rozporządzenie nie jest przyjęte, tylko to jest projekt i to rozporządzenie nie ukaże się do…

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

To nie ma znaczenia.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

To znaczy, jeżeli rozporządzenie nie zostało wydane, to go nie ma.

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Nie ma to znaczenia dla tej sprawy akurat w takim zakresie, gdybyśmy to ustalali, bo ustawodawca jest kimś wyżej niż minister. My wiemy, że ta kwota powinna wynosić w tej chwili 1,10 zł. Minister jeszcze nie podpisał, chociaż projekt jest i w momencie, kiedy to po prostu wpiszemy, to ustawodawca decyduje, że to jest kwota 1,10 zł. I tyle.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak, pani minister, tylko my tu nie mamy ministra finansów, dlatego, jeżeli minister ustali z ministrem finansów, że na jutro na Komisję można wpisać 1,10 zł, a nie w ten sposób, jak panowie mówią. To nie jest miejsce, w którym właśnie ustalamy. To co powiedziałam w pierwszej wypowiedzi, ustala minister finansów. To pociąga za sobą skutki finansowe. My nie mamy od strony tej finansowej żadnej propozycji.

Już panu ministrowi w takim razie oddaję głos, więc poprosiłabym i taka jest moja propozycja, żeby to w ramach, na jutro już są pewne poprawki do przygotowania, żeby ten problem też na jutro przygotować. Proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pani minister, rozumiem, że kwota 1,10 zł wynika i tak z przepisu. I taką kwotę powinien dać, biorąc pod uwagę obecne brzmienie przepisu i to jest tylko kwestia formalna, żeby tę kwotę wyznaczyć tym rozporządzeniem. Tak, dobrze rozumiem?

Szef KBW Magdalena Pietrzak:

Tak.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

W związku z powyższym postaram się jutro…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Ale rozporządzeniem i tu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Tak.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

W porządku. To ja w takim razie na jutro postaram się przygotować poprawkę, która albo spowoduje to, że będzie wpisana taka kwota, jaka w państwa ocenie będzie, albo zastosujemy inną technikę legislacyjną, tak jak panowie legislatorzy zasugerowali i na jutro przygotujemy odpowiednią poprawkę w tym zakresie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze, że się pan ze mną zgodził. Dziękuję bardzo. To jest zobowiązanie z pana strony.

Dlatego teraz możemy już przejść do poprawki nr 23, która dotyczy pkt 38 art. 199, ale § 2. Uzasadnienie jest, dotyczy to również doprecyzowania sposobu ustalania liczby wyborców.

Czy są uwagi do poprawki nr 23?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję bardzo. Poddaję pod głosowanie poprawkę nr 23. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Proszę o wyniki. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 – wstrzymujący się. Poprawka uzyskała poparcie.

Do całej zmiany 38 czy są jeszcze jakieś uwagi?

Tak wracając do tych groszy to powinno to być podniesione na etapie, kiedy tę poprawkę 21 poddawałam pod głosowanie, bo wtedy dokładnie to dotyczyło. Ale myślę, że przy tym szybkim tempie, nie zawsze się uda, tak jak i z naszej strony.

Innych do zmiany 38 już nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 39. Czy są uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 40. Czy są uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 41. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 42. Bardzo proszę.

Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych w KBW Krzysztof Lorentz:

Krzysztof Lorentz, Krajowego Biuro Wyborcze. Tu jest ta sama sytuacja, co z poprzednim przepisem, na który zwracaliśmy uwagę. Kwota 21 gr powinna być zmieniona na 24 gr, czyli dotyczy to tych samych uzgodnień pana ministra z ministrem finansów. Podobnie będzie jeszcze w dwóch kolejnych przepisach.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Będę prosiła wtedy, żeby na to zwrócić uwagę.

Panie ministrze, to czyli analogicznie jak w tym.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Kompleksowo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

To nie dotyczy dokładnie tego samego, bo inne kwoty też, ale tak jak art. 191 § 1 ust. 1, tak i tutaj w § 1, żeby ustalić.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak jest, zobowiązuję się do ustalenia.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czy jeszcze są jakieś uwagi do zmiany 42? Nie widzę.

Przechodzimy do zmiany 43. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę.

Przechodzimy do zmiany 44. I mamy poprawkę nr 24, która ma na celu doprecyzowanie sposobu ustalania liczby wyborców z wykorzystaniem centralnego rejestru wyborców. Czy są jakieś uwagi? Bardzo proszę, czyli też grosze.

Dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych w KBW Krzysztof Lorentz:

Tego przepisu również dotyczy ta kwestia aktualizacji. Tu jest kwota 71 gr. Według obliczeń Ministerstwa Finansów na grudzień ubiegłego roku powinna być to kwota 80 gr.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Tylko poproszę o stanowisko pana ministra w tym zakresie. Mam taką wątpliwość, zamierzamy co prawda to szybko przyjąć, tylko że na koniec grudnia państwo przygotowaliście, jak było wcześniej i wtedy było to 71 gr, na dzisiaj jest 80 gr, a na wejście w życie ustawy to też nie wiadomo, jak będzie, czy nie skorzystać z tej techniki, o której tutaj mówiła legislacja, żeby to zostawić, to pozostawiam do rozważania. Może na dzisiaj poddam pod głosowanie taką poprawkę z groszami też nieaktualnymi, też o stanowisko zapytam, a jak będzie zmiana przygotowywana na jutro, to wtedy rozstrzygniemy. Tylko zmiany ewentualnie się wyodrębni. Bardzo proszę.

Czyli poddaję poprawkę 24 pod głosowanie z tym zastrzeżeniem, że pamiętamy, że ta kwota jest, dlatego taka przyjmowana na przygotowanie projektu. Jak będzie stanowisko zastosujemy to samo rozwiązanie we wszystkich przepisach, że albo zmienimy tylko tę część, albo będą nowe kwoty.

Poddaję poprawkę 24 pod głosowanie w brzmieniu przedstawionym. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 wstrzymujący. Poprawka 24 została przyjęta w takim kształcie, jak jest. Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś uwagi do zmiany 44? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy z przyjętą poprawką.

Zmiana 45. Mamy poprawkę nr 25. To samo uzasadnienie co poprzednio. Czy są uwagi? Rozumiem, że pozytywne stanowisko.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, pozytywne stanowisko ze zobowiązaniem jak wcześniej.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Kolejne grosze. Poddaję pod głosowanie poprawkę nr 25. Kto za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Poproszę o podanie wyników. Tak samo jak poprzednio, 3 głosy, w tym 2 – za, 1 wstrzymujący. Poprawka została przyjęta.

Czy jakieś uwagi inne do zmiany 45? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy zmianę 45.

Przechodzimy do zmiany 46. Czy są jakieś uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 47. Czy są uwagi do zmiany 47? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

48. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 49. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 50. Nie widzę uwag. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 51. Są. Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Pani przewodnicząca, przed zmianą 51 chcielibyśmy zwrócić uwagę, że w projekcie należy uwzględnić przepis, który jest zawarty w zmianie 6 art. 1 projektu z druku 2651, to jest zmiana art. 426 w zakresie § 3 i 4. To są kwestie, które dotyczą praw wyborczych obywateli Zjednoczonego Królestwa. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli mówimy o zmianie 6 w art. 1 tamtego projektu, czyli powinniśmy ją przyjąć tutaj jako zmianę 51. Tak? Czy 50a?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, po zmianie 50 na roboczo może ona być, póki co, oznaczona jako 50a.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Czy są uwagi do tej zmiany, która nadaje nowe brzmienie art. 426 § 3 i 4? Nie widzę. Czyli to poddaję pod głosowanie czy jako rozpatrzone, tak samo jak… Rozumiem, że nie trzeba tego poddawać pod głosowanie?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeżeli nie ma sprzeciwu, to należy uznać, że jest ona przyjęta.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli mamy zmianę 50a.

Zmiana 51. Czy są jakieś uwagi? Rozpatrzyliśmy.

Cały art. 1 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do art. 2, bo tutaj mamy przepisy przejściowe w art. 2 w tym drugim druku, czyli cały czas 2800. Czy są uwagi do art. 2? Rozpatrzyliśmy art. 2.

Czy są uwagi do art. 3? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Czy są uwagi do art. 4? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Art. 5, zmiana 1. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 2. Nie widzę. Rozpatrzyliśmy.

Zmiana 3.

Rozpatrzyliśmy cały art. 5.

Przechodzimy do art. 6 i mamy poprawkę 26, która stanowi, żeby po wyrazach „w Warszawie dnia 29 maja 2020 r.", czyli na końcu dodać wyrazy „lecz nie wcześniej niż w terminie określonym w komunikacie prezesa Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 7". Czy są uwagi do tej poprawki?

Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wydaje nam się, tak zastrzegam, bo to jest taka analiza na gorąco, że ta poprawka jest bezprzedmiotowa. Dodatkowo wydaje nam się, że art. 6 powinien być skreślony w związku z tym, że umowa między Rzecząpospolitą a Zjednoczonym Królestwem weszła w życie, to przepisy dotyczące uprawnień obywateli Zjednoczonego Królestwa powinny wejść w życie niezwłocznie, a nie być uzależniane od wejścia w życie, tak jak w tym przepisie, umowy. To jest bezprzedmiotowy warunek, bo umowa już weszła w życie. Tym bardziej nie jest celowe zastrzeganie, że to nie może być wcześniej niż termin wynikający z komunikatu prezesa Rady Ministrów, więc sugerujemy, aby ten przepis skreślić z projektu.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli rozumiem, że pan sugeruje, żeby poprawka nr 26 brzmiała „skreślić art. 6"?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

To jest słuszne stanowisko Biuro Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli trzeba złożyć po prostu inną poprawkę. Jeżeli mogę poprosić o przygotowanie, to podpiszę. I rozumiem, że poprawkę nr 26 nie w brzmieniu, które przytoczyłam, tylko zupełnie innym, czyli poprawka nr 6…

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawka brzmiałaby „skreślić art. 6".

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Skreśla się art. 6 czy skreślić… I mogę już taką poprawkę poddać pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 26 polegającej na tym, że skreślamy art. 6? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. I wszystkie głosy są za (3). Art. 6 został skreślony.

Art. 7.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Poprawka.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

A jeszcze mamy…

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

Po art. 6 dodać 6a.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

A co w takim razie z poprawką nr 27?

Poseł Marek Ast (PiS):

Jeszcze nie jest art. 7 przyjęty. Czy jest przyjęty art. 7?

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Nie, tylko art. 6 skreśliliśmy.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (KO):

To można dodać art. 6a.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Czy są uwagi do poprawki nr 27?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tylko chciałem się zapytać czy ten przepis w tym brzmieniu w związku z faktem, że art. 6 zlikwidowaliśmy, bo umowa weszła w życie, on dalej ma moc, on dalej swoją wartość…

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Na ten moment chyba możemy tak go przyjąć, a państwo do sprawozdania po prostu zrobicie z tego art. 6. Tak?

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Nie, to chodzi mi o numerację. Numeracja to jest odrębna sprawa. Tylko tutaj nic się nie wyklucza, jak rozumiem?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Sama kwestia wydaje się, że powinna być uwzględniona w projekcie. Zastanawiamy się jak powiązać ten przepis w końcowej części, tzn. z wejściem w życie czy ustawy, czy konkretnych przepisów, natomiast proponujemy, aby w takim brzmieniu to w tej chwili przyjąć. Ewentualnie jutro na posiedzenie Komisji jakąś korektę legislacyjną zaproponujemy.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

W takim razie jest poparcie dla tej poprawki i w tym kształcie, w którym jest teraz.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Czyli poddaję poprawkę nr 27 pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. Wszystkie za (3). Poprawka 27 została przyjęta.

Czyli teraz już przechodzimy do poprawki 28. W art. 28 mamy dwie zmiany. Czy są uwagi do tej poprawki 28?

Stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Pozytywne.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję. Poprawkę 28 poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Poproszę o wyniki. Oddano 3 głosy. Wszystkie za. Poprawka 28 uzyskała poparcie.

Czy są jeszcze uwagi do art. 7? Został rozpatrzony.

Przechodzimy do art. 8. Czy są uwagi? Nie widzę. Art. 8…

Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W związku z tym, że ten przepis w zakresie odesłania do roku 2022 jest już bezprzedmiotowy, bo limit wydatków będzie odnosił się na przyszłość, czyli począwszy od roku 2023, to przepis należy odpowiednio zmodyfikować. To jest we wprowadzeniu do wyliczenia zakres dat 2023–2031. Następnie w tym wyliczeniu, oczywiście to wyliczenie powinno się rozpocząć od 2023 r., natomiast w związku z tym, że to ma być limit wydatków na 10 lat, tak wynika z ustawy o finansach publicznych, to przesunięcie powinno nastąpić o rok, czyli zaczynać się od roku 2023, a kończyć nie na 2031 r., jak w projekcie, tylko na 2032 r. Natomiast kwoty, jakie zostaną przyporządkowane do poszczególnych lat i ta kwota całościowa we wprowadzeniu do wyliczenia, to już jest kwestia merytoryczna.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Panie ministrze, bo faktycznie zmianę tutaj trzeba, ale to też chyba na jutro, bo nie wydaje mi się, żebyśmy mieli to przesuwać. Wydaje mi się, że te 2 mln powinno być dorzucone do 2023 r. To jest moje zdanie. Ale myślę, że to nie jest moment, w którym moglibyśmy to robić. I prosiłabym na jutro też stosowną poprawkę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli tak pozostajemy, że dzisiaj rozpatrzyliśmy w takim kształcie, przyjmujemy uwagi i do tego artykułu musi być poprawka. Dziękuję.

I przechodzimy do art. 9 i poprawki 29.

Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Może zanim państwo rozpatrzycie art. 9, to jest chyba właściwy moment, żeby wrócić do tych kwestii, o których wspominaliśmy, to jest do przepisów epizodycznych. My w międzyczasie takie przepisy postaraliśmy się sformułować i jeżeli państwo pozwolicie, to odczytam te przepisy tak, aby była jasność, jakie państwo propozycje poddacie pod ewentualnie głosowanie czy pod rozstrzygnięcie.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze.

Legislator Przemysław Sadłoń:

A więc tak, z jednej strony proponujemy, aby w projekcie zamieścić odpowiednio art. 2 z projektu 2651, to jest przepis utrzymujący w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 25 i 33 z tą modyfikacją, że te przepisy miałyby zachować moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 32 i 32b ustawy zmienianej w art. 1. Mogły być zmieniane na podstawie przepisów dotychczasowych, tak jak przewidywał tamten projekt.

Drugi przepis to jest ten przepis właściwy epizodyczny, o którym wspominaliśmy wcześniej i następujące brzmienie proponujemy: w okresie od dnia wejścia w życie art. 1 pkt 2 pkt 2a, pkt 50a – to są te przepisy, które zostały przeniesione z projektu druk 2651 do projektu 2800, czyli w okresie od dnia wejścia w życie tych przepisów – do dnia określonego w komunikacie prezesa Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 7, dwukropek, przez numer ewidencyjny PESEL, o którym mowa w art. 5 pkt 10 ustawy zmienianej w art. 1 w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej należy rozumieć numer paszportu lub innego dokumentu

stwierdzającego tożsamość. Pkt 2 – część B rejestru wyborców, o którym mowa w art. 18 § 9 ustawy zmienianej w art. 1 obejmuje również obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej. Pkt 3 – część B spisu wyborców, o którym mowa w art. 26 § 8 ustawy zmienianej w art. 1 obejmuje również obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Krótko mówiąc, celem tych przepisów jest umożliwienie stosowania rozwiązań, które odnosiłyby się do obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w okresie zanim zaczną funkcjonować rozwiązania docelowe, to jest te rozwiązania, które zakładają wprowadzenie centralnego rejestru wyborców. Tak, aby obywatele Zjednoczonego Królestwa mogli korzystać z praw, które są przyznane im na podstawie umowy międzynarodowej. W naszej ocenie należy takie rozwiązania przewidzieć właśnie w przepisach epizodycznych.

Dodatkowo odpowiedniej modyfikacji powinien ulec także przepis o wejściu w życie, to jest ten przepis art. 6a i przepis epizodyczny. One powinny wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę pana ministra o odniesienie się do tego, co Biuro Legislacyjne przedstawiło.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Popieramy.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli wracamy do tego jak mówiliśmy, że państwo możecie to wprowadzić czy teraz już jako poprawkę merytoryczną z podpisami?

Legislator Przemysław Sadłoń:

To jest kwestia jednak merytoryczna, więc ona będzie wymagała przejęcia. Wcześniej mówiliśmy, że kierunkowo też państwo mogą to przegłosować, my jedynie odpowiednio ubralibyśmy to w słowa. Natomiast tak czy inaczej jest to rozwiązanie o charakterze merytorycznym. Wymaga ewentualnego przejęcia przez posła i rozstrzygnięcia przez podkomisję.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli przejmujemy tę poprawkę. Jest pozytywna opinia rządu, pana ministra, więc mogę ją poddać pod głosowanie. To będzie poprawka 28a na przykład, bo 29 mamy. Kto jest za przyjęciem poprawki przedstawionej przez pana mecenasa? (3) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję. Zamykam głosowanie. 3 głosy za. Poprawka została przyjęta.

I teraz przechodzimy do art. 9 i poprawki 29. Czy są uwagi do poprawki 29, czyli nowego brzmienia tego art. 9?

Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Nie tyle do samej poprawki, co – jeżeli możemy – to ogólną taką wątpliwość chcielibyśmy wyrazić co do przyjętej w projekcie konstrukcji wprowadzenia rozwiązań dotyczących centralnego rejestru wyborców, wprowadzenia tych rozwiązań w życie. Projekt zakłada, że one nie wejdą w życie w dacie wynikającej z samego projektu ustawy, tylko będą uzależnione od komunikatu prezesa Rady Ministrów, więc na ten moment tak naprawdę ciężko wskazać datę, w której te rozwiązania wejdą w życie, bo to się dopiero okaże wtedy, kiedy komunikat prezesa Rady Ministrów zostanie wydany, bo z niego będzie wynikała data wejścia tych rozwiązań w życie. Jest to na pewno konstrukcja nietypowa. Można pójść dalej i powiedzieć, że wątpliwa z punktu widzenia pewności prawa, chociaż już stosowana w niektórych przepisach ustaw, tak że nie jest to rozwiązanie jakieś takie zupełnie nowe.

Natomiast z tym się wiążą pewne problemy o charakterze praktycznym i jak gdyby tu bardziej pytanie do autorów projektu. Wydaje nam się, że ta kwestia mogła nie zostać dostrzeżona, ponieważ nie ma takiego przepisu przejściowego, który by się do niej odnosił. To znaczy biorąc pod uwagę, że szczególnie jest to widoczne w przypadku wyborów do jednostek samorządu terytorialnego, tych wyborów o charakterze uzupełniającym, które w zasadzie w każdy weekend się odbywają w różnych częściach kraju, jak pogodzić to z takim właśnie nie wiadomo, kiedy wejściem w życie przepisów wprowadzających centralny rejestr wyborców. Krótko mówiąc, jak to z praktycznego punktu widzenia pogodzić. Są wybory w toku na różnym etapie, ten problem będzie głównie dotyczył wyborów zarządzonych i takiego przypadku, kiedy po zarządzeniu tych wyborów okaże się, że wchodzą przepisy dotyczące centralnego rejestru wyborców. My nie jesteśmy w stanie jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie czy i ewentualnie jakiego rodzaju perturbacje może to spowodować z punktu widzenia przeprowadzenia procesu wyborczego. Natomiast dostrzegamy, że w praktyce może to wywoływać pewne trudności.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dziękuję.

Pan minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Jest to słuszna sugestia Biura Legislacyjnego. Wcześniej nie zwróciliśmy na to uwagi, bo cały czas zawsze myślimy o dużych wyborach, takich, które się odbywają. Nie wzięliśmy pod uwagę tych rzeczywiście, że co tydzień są gdzieś uzupełniające. Przygotujemy na najbliższą Komisję poprawkę z przepisem przejściowym, który zaadresuje problem zasygnalizowany przez legislatorów tutaj.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Bardzo dziękuję. Czyli w tym momencie…

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Proponujemy przyjąć poprawkę w kształcie przedstawionym przez panią poseł.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Czyli poprawkę. Nie zostawiamy tego art. 9 w starym brzmieniu, tylko przyjąć poprawkę i będziemy wtedy ten artykuł modyfikować.

Podsekretarz stanu w KPRM Paweł Lewandowski:

Tak. Dodamy może prawdopodobnie jakiś przepis przejściowy, który rozwiąże problemy, które były tutaj wskazane.

Przewodnicząca poseł Barbara Bartuś (PiS):

Dobrze. Czy są jeszcze jakieś uwagi?

Poddaję poprawkę nr 29 pod głosowanie. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Oddano 3 głosy. 2 – za, 1 wstrzymujący się. Poprawka została przyjęta.

Czyli teraz rozumiem, że poddaję cały projekt z przyjętymi poprawkami pod głosowanie. Poddaję pod głosowanie projekt z druku 2800 z przyjętymi poprawkami. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Zamykam głosowanie. Głosowało 3 posłów. 2 głosy za, 1 wstrzymujący się. Przyjęliśmy projekt ustawy.

Dziękuję wszystkim za tą wytężoną pracę, chociaż przyznaję się, że na noc ministerstwo będzie jeszcze miało co robić, ponieważ Komisja, gdzie to sprawozdanie będzie przedstawione, odbywa się jutro, o ile dobrze pamiętam o godz. 14.45. Jutro sprawozdanie ma być rozpatrywane, a zostawiliśmy sobie jeszcze do wniesienia kilka poprawek merytorycznych.

Serdecznie dziękuję za sprawną, merytoryczną pracę. Mam nadzieję, że to będzie dla dobra wyborów przeprowadzanych przez instytucje reprezentowane przez państwa siedzących tak daleko tutaj od naszego stołu. Ale też państwu bardzo, bardzo serdecznie dziękuję. Zamykam posiedzenie podkomisji.